

Vlaams
Parlement

stuk **822** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 23 november 2010 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met de kaderovereenkomst
inzake een breed partnerschap en samenwerking
tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten,
enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds,
en de slotakte, ondertekend in Jakarta
op 9 november 2009

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	17
Advies van de Raad van State	29
Ontwerp van decreet	33
Bijlage: Kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009	37

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING**1. De betrekkingen tussen de Europese Unie en Indonesië**

De samenwerking tussen de Europese Unie (EU) en Indonesië startte tijdens de jaren zeventig van de vorige eeuw. Als één van de stichters van de Associatie van Zuidoost-Aziatische landen (ASEAN) was Indonesië betrokken bij de dialoog tussen de EU en de ASEAN die in 1978 op gang gebracht werd, en in 1980 leidde tot de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap (EG) en de ASEAN, die ook door Indonesië ondertekend werd.

Het probleem Oost-Timor zette gedurende jaren een rem op de onderlinge relaties. Nadat Indonesië afgezien had van zijn territoriale aanspraken op Oost-Timor, ontstond een nieuwe situatie. In februari 2000 werd de politieke en economische dialoog heropend met de publicatie door de Europese Commissie van de mededeling ‘de betrekkingen tussen Indonesië en de Europese Unie nauwer aanhalen’. De jongste jaren werden de betrekkingen intenser. De politieke dialoog vindt plaats via jaarlijkse ministeriële contacten en geregelde ontmoetingen op het niveau van hoge ambtenaren.

De EU beschouwt Indonesië als een prioritair land wegens zijn grootte, zijn geopolitiek belang (Indonesië is het grootste moslimland ter wereld) en zijn rol in de strijd tegen de gevolgen van de klimaatverandering. De EU is de vierde belangrijkste handelspartner van Indonesië met meer dan 10% van de totale buitenlandse handel. Deze belangstelling blijkt overigens uit het feit dat de EU met Indonesië op 17 augustus 2009 een luchtvaartovereenkomst geparafeerd heeft. Op 26 mei 2010 deed de Commissie aan de Raad van Ministers het voorstel om de luchtvaartovereenkomst te ondertekenen. Die overeenkomst moet de achttien bestaande overeenkomsten tussen de EU-lidstaten en Indonesië in overeenstemming brengen met de EU-wetgeving.

De voorliggende partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSA) vormt een belangrijke stap om de relaties tussen de EU en Indonesië te versterken. De overeenkomst zal zorgen voor een nauwe en regelmatige dialoog die de bestaande samenwerking op verschillende vlakken moet verbeteren. Zij zal ook leiden tot een dialoog en samenwerking inzake algemene thema's zoals grenscontroles, de strijd tegen de georganiseerde misdaad, infectieziektes en klimaatverandering.

2. Een korte schets van het partnerland**2.1. Algemene gegevens**

Indonesië werd als Nederlandse kolonie onafhankelijk in 1945. Met zijn 240 miljoen inwoners is Indonesië qua bevolkingsaantal het op drie na grootste land ter wereld. Deze archipelstaat heeft een op het vlak van etniciteit, taal en religie zeer diverse bevolking hoewel 86,1% van de inwoners zichzelf moslim noemt. Indonesië is geen islamitische staat. De Grondwet waarborgt godsdienstvrijheid, maar beperkt die tot zes religies. Atheïsme wordt niet erkend.

Indonesië is een constitutionele republiek. De Grondwet is gebaseerd op vijf basisbeginnels: godsgeloof, nationalisme, menselijkheid, sociale rechtvaardigheid en volkssoevereiniteit. Het land is ingedeeld in 33 provincies waarvan een aantal een grotere autonomie met grotere bestuurlijke privileges bezit. Dit geldt met name voor Atjeh, Jakarta, Yogyakarta, Papoea en West-Papoea. De regering van Atjeh installeerde bijvoorbeeld een vorm van de sharia (een islamitisch rechtssysteem). Elke provincie heeft een gouverneur en haar eigen wetgevende macht.

De uitvoerende macht berust bij de president en de ministers. De president en de vice-president worden sinds 2004 voor vijf jaar rechtstreeks verkozen en zijn herkiesbaar. De president beschikt over een vetorecht inzake wetsvoorstellen en heeft grote volmachten. President Susilo Bambang Yudhoyono werd in juli 2009 met 61% van de stemmen herkozen. De ministers worden door de president benoemd en zijn alleen aan hem of haar verantwoording verschuldigd. De president en zijn ministers hebben meer macht dan de wetgevende macht.

De wetgevende macht berust bij de Kamer van volksvertegenwoordigers (Dewan Perwakilan Rakyat) waarvan de leden rechtstreeks verkozen worden voor een termijn van vijf jaar, en een Kamer van regionale vertegenwoordigers (Dewan Perwakilan Daerah). Beide kamers vormen samen het Raadgevend Volkscongres (Majelis Permusyawaratan Rakyat) dat bevoegd is voor de inhuldiging en afzetting van de president en voor grondwetswijzigingen. De Democratische Partij kwam als grootste partij uit de parlementsverkiezingen die in juni 2009 plaatsvonden. Die verkiezingen verliepen op een vrije en eerlijke manier.

De Europese Commissie prijst in haar strategienota Indonesië voor zijn overgang van een autocratisch bestuur naar een echte democratie, waardoor ook de mensenrechtensituatie fel verbeterd is. Zowel de Commissie als Amnesty International wijzen er wel op dat het gerecht er onvoldoende in slaagt de straffeloosheid van mensenrechtenschendingen aan te pakken. Corruptie blijft een probleem. Indonesië bekleedt de 110e plaats op de corruptie-index 2010 van Transparency International met een score van 2,8 op 10. Volgens Freedom House heeft de in 2003 opgerichte Commissie voor het uitroeien van corruptie (KPK) haar imago verbeterd en de verwachting geschapen dat ook topmensen zullen aangepakt worden. Mensenrechtenorganisaties wijzen erop dat in regio's zoals Papoea de ordediensten zich schuldig maken aan geweld. Indonesië heeft ook te kampen met terroristische aanslagen zoals in Bali.

De voorbije jaren werd Indonesië zwaar getroffen door natuurrampen zoals aardbevingen die tsunami's veroorzaakten en een vulkaanuitbarsting.

2.2. Economische gegevens

Indonesië behoorde tot de landen die het ergst getroffen werden door de Aziatische crisis in 1997-1998. Pas in 2004 haalde het terug zijn niveau van vóór de crisis. Gedurende zes jaar kreeg het speciale hulp van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Hoewel in de periode daarna een solide economische groei kon genoteerd worden, bleven de Indonesische groeicijfers achter op die van zijn voornaamste buurlanden. De gevolgen van de jongste economische crisis bleven binnen de perken, enerzijds door een kleinere afhankelijkheid van de export, een grotere interne markt en een relatief minder getroffen financiële sector, en anderzijds door een daling van prijzen van olie en grondstoffen. Indonesië kon in 2009 een groei van 4,5% laten optekenen.

Het financiële beleid focuste in 2009 op het behoud van de koopkracht, een hogere binnenlandse vraag en de stimulering van de economie door een conjunctuurprogramma. Het stimuluspakket van de regering richtte zich vooral op fiscale kortingen en infrastructuurprojecten.

Indonesië is rijk aan minerale grondstoffen en het heeft grote houtvoorraden. Ook arbeidsintensieve sectoren als textiel, kleding, schoenen en meubelen zijn van belang.

Sinds 1997 zijn de werkloosheidscijfers sterk toegenomen door het verdwijnen van arbeidsplaatsen in de formele sector waardoor vooral jongeren, laaggeschoolden en armen getroffen werden. Het creëren van jobs is dan ook een grote uitdaging. Dat moet gebeuren door het bevorderen van investeringen en ondernemerschap, het attractiever maken van

de formele sector door een hervorming van de arbeidswetgeving, een betere opleiding, een betere overgang van onderwijs naar tewerkstelling en het verzekeren van gelijke kansen. Om de intrede van jonge werkkrachten degelijk te kunnen verwerken en de grote groep werklozen aan een baan te helpen, zou Indonesië evenwel een jaarlijkse groei van 7% moeten kennen.

Indonesië heeft een zeer groot groeipotentieel. Het heeft een jonge (ruim 40% is jonger dan 24 jaar) en geletterde (90% is geletterd) bevolking, lagere overheidsschulden dan de westerse landen en de beurs doet het goed. De economie wordt gestuurd door de binnenlandse vraag want de consumptie is goed voor 60% van het bruto binnenlands product (bbp).

Hoewel Indonesië flinke vooruitgang boekte op het vlak van een vermindering van invoerbeperkingen, wordt nog een aantal consumptiegoederen getroffen door hoge importtarieven. Ook de soms trage afhandeling van goederen in de haven van Jakarta kan voor problemen zorgen. De economische crisis zorgde verder voor bijkomende niet-tarifaire belemmeringen. De belangrijkste handelspartners zijn Japan, Singapore, de EU, de Verenigde Staten (VS), China, Zuid-Korea en Maleisië.

De redenen om te investeren in Indonesië zijn lage productiekosten, met inbegrip van lagere lonen en grondstoffenprijzen. De jongste tijd krijgen investeerders meer interesse voor de lokale afzetmogelijkheden omdat het land een aanzienlijk marktpotentieel heeft. Eind maart 2007 keurde het parlement een investeringswet goed die binnen- en buitenlandse investeringen een zelfde juridisch statuut verleent, grondgebruiksrechten verlengt, fiscale stimulansen definieert, de inreisprocedures voor buitenlanders vergemakkelijkt, de investeerders beschermt tegen onteigening en de overmaking van kapitaal en opbrengsten garandeert.

2.3. Buitenlands beleid

De regionale integratie in het kader van de Associatie van Zuidoost-Aziatische landen (ASEAN) is de belangrijkste prioriteit.

Indonesië volgt een gematigd beleid waarbij het enerzijds de stem van de niet-gebonden landen en de moslimstaten wenst te zijn, en anderzijds noodzakelijk pragmatisme wenst te hanteren. Veiligheidsvraagstukken en de strijd tegen het terrorisme treden zowel in Indonesië als in de ASEAN sterker op de voorgrond.

Van groot belang is ook de uitbouw van politieke en economische betrekkingen met de regionale zwaargewichten China, Japan en India.

2.4. Relaties tussen Vlaanderen/België en Indonesië

België stopte zijn ontwikkelingssamenwerking in 1997. Er werd wel nog noodhulp gegeven naar aanleiding van de tsunami en de aardbeving in Java.

Vlaanderen heeft een beperkte bilaterale samenwerking met Indonesië die vooral economisch georiënteerd is. Er is een Vlaamse economische vertegenwoordiger in Jakarta, en verscheidene Vlaamse bedrijven zijn actief in Indonesië. De prinselijke economische miserie eind november 2009 zorgde voor nieuwe contracten.

Vlaanderen heeft traditioneel een aanzienlijk tekort op de handelsbalans. De uitvoer die er in 2008 nog met ruim 16% op vooruit ging, moest in 2009 als gevolg van de crisis een stuk inleveren. Met een totale export van 250,6 miljoen euro bekleedde Indonesië de 55e plaats als Vlaamse exportbestemming met een aandeel van 0,11% in de totale uitvoer. Tijdens de eerste vijf maanden van 2010 steeg de export opnieuw aanzienlijk. De belangrijkste ex-

portproducten zijn chemische en farmaceutische producten, kunststoffen en toepassingen, en machines en mechanische werktuigen. De invoer die de voorbije jaren in stijgende lijn ging, daalde in 2009 met 19% tot 855,8 miljoen euro. Indonesië stond daarmee op de 32e plaats op de lijst van Vlaamse leveranciers met een aandeel van 0,40% in de totale Vlaamse import. Tijdens de eerste vijf maanden van 2010 kende de invoer een lichte daling. De import bestaat vooral uit schoeisel, textiel en machines.

3. Het ontstaan van de overeenkomst

De politieke en economische ontwikkelingen binnen de ASEAN, enerzijds, en de wens van de EU om zich meer te profileren in Azië, anderzijds, zetten de EU ertoe aan na te gaan hoe de banden met de ASEAN konden versterkt worden. In het bijzonder werd gedacht aan de versterking van de institutionele relaties, meer bepaald door onderhandelingen te starten met het oog op het sluiten van nieuwe akkoorden.

In november 2004 gaf de Raad aan de Commissie het mandaat om allesomvattende partnerschaps- en samenwerkingsakkoorden (PSA) te sluiten met de zes meest ontwikkelde landen van de ASEAN (naast Indonesië zijn dat Brunei, de Filipijnen, Maleisië, Singapore en Thailand). In 2007 werd ook Vietnam aan die lijst toegevoegd. Deze PSA komen voor de betrokken landen in de plaats van de samenwerkingsovereenkomst van 1980 tussen de EG en de ASEAN. Het sluiten van een PSA is een voorwaarde voor het sluiten van een vrijhandelsovereenkomst.

In juli 2007 weigerde Indonesië de ontwerpovereenkomst te paraferen omdat Indonesische luchtvaartmaatschappijen (inclusief de nationale luchtvaartmaatschappij Garuda) op de 'zwarte lijst' van de EU geplaatst werden (de zogenaamde 'flight ban'). Na de opheffing van een gedeelte van de 'flight ban', waarbij Garuda van de 'zwarte lijst' geschrapt werd, werd de ontwerpovereenkomst op 14 juli 2009 geparafeerd tijdens de achtste vergadering van hoge ambtenaren van de beide partijen in het Indonesische Yogyakarta.

4. De inhoud van de overeenkomst

De PSA is een algemeen kaderakkoord dat drie traditionele aspecten behelst, met name het politieke, het economische en de samenwerking in verschillende andere domeinen.

In titel I worden de algemene principes en het doel van de samenwerking opgesomd. Respect voor de democratische beginselen en de fundamentele mensenrechten vormen een essentieel element van deze overeenkomst. De partijen bevestigen hun verbintenis om duurzame ontwikkeling te bevorderen, samen te werken om het hoofd te bieden aan de gevolgen van de klimaatverandering en bij te dragen om de millenniumdoelstellingen te halen. De partijen bevestigen ook hun gehechtheid aan de principes van goed bestuur, de rechtsstaat en de strijd tegen corruptie.

De titels II en III bespreken respectievelijk de samenwerking in regionale en internationale organisaties en die op bilateraal en regionaal vlak.

De samenwerking inzake handel en investeringen (titel IV) heeft betrekking op sanitaire en fytosanitaire aangelegenheden, technische handelsbelemmeringen, de bescherming van intellectuele eigendomsrechten, vergemakkelijking van de handel, samenwerking op douanegebied, de verhoging van investeringen, het mededingingsbeleid en diensten.

Titel V gaat over de samenwerking in andere sectoren zoals toerisme, financiële diensten, de economische beleidsdialoog, het industriële beleid en de samenwerking binnen het midden- en kleinbedrijf, de informatiemaatschappij, wetenschap en technologie, energie, vervoer, onderwijs en cultuur, mensenrechten, milieu en natuurlijke hulpbronnen, bosbouw, landbouw en plattelandsontwikkeling, zee en visserij, gezondheidszorg, statistieken, de bescherming van persoonsgegevens, migratie, de bestrijding van georganiseerde misdaad en

corruptie, samenwerking op het gebied van de bestrijding van drugs en van het witwassen van geld, de rol en de bijdrage van het maatschappelijke middenveld en de modernisering van de overheid en de administratie. De partijen zullen de nodige middelen ter beschikking stellen om de samenwerking tot stand te brengen. Zij zullen de Europese Investeringsbank (EIB) aansporen om haar activiteiten in Indonesië voort te zetten.

Titel VI schetst het institutionele kader van de overeenkomst met de oprichting van een gemengde commissie. Titel VII bevat slotbepalingen, onder meer over de wijziging van de overeenkomst, de geschillenbeslechting en de inwerkingtreding.

5. Belang voor Vlaanderen

Indonesië is van groot economisch belang. Het land behoort tot de NEXT-11, de elf landen die beschouwd worden als de economische toppers van morgen. De Vlaamse Regering zet in op nauwere economische relaties met Brazilië, Rusland, India en China (de BRIC-landen) en andere groeimarkten zoals Indonesië.

Er lopen onderhandelingen tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en Indonesië met het oog op het sluiten van een nieuwe investeringsovereenkomst. Gezien het economisch belang van landen als Indonesië zal de Vlaamse Regering daaraan extra aandacht besteden. Het is evenwel nog niet duidelijk hoe de toekomst van BLEU-investeringsovereenkomsten er zal uitzien nadat de EU na de inwerkingtreding van het Lissabonverdrag de uitdrukkelijke bevoegdheid gekregen heeft over directe buitenlandse investeringen.

Titels IV en V van de voorliggende overeenkomst regelen de samenwerking tussen de EU en Indonesië op verschillende vlakken. Een aantal samenwerkingsgebieden is van belang voor Vlaanderen. In de hiernavolgende artikelsgewijze toelichting wordt die samenwerking bondig besproken.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

De overeenkomst telt vijftig artikelen, verdeeld over zeven hoofdstukken.

In de preambule wordt onder meer gewezen op de nauwe historische, politieke en economische relaties tussen de EU en Indonesië, en de wil om de samenwerking te verdiepen op grond van gemeenschappelijke waarden en tot wederzijds voordeel.

Titel I – Aard en toepassingsgebied (artikelen 1 – 5)

In deze titel worden de algemene principes en het doel van de samenwerking opgesomd. Respect voor de democratische beginselen en de fundamentele mensenrechten vormen een essentieel element van deze overeenkomst. De partijen bevestigen hun verbintenis om duurzame ontwikkeling te bevorderen, samen te werken om het hoofd te bieden aan de gevolgen van de klimaatverandering en bij te dragen om de millenniumdoelstellingen te halen. De partijen bevestigen ook hun gehechtheid aan de Verklaring van Parijs inzake de doeltreffendheid van hulp, en aan de principes van goed bestuur, de rechtsstaat en de strijd tegen corruptie. De overeenkomst wordt ten uitvoer gelegd op basis van de beginselen van gelijkheid en wederzijds voordeel (artikel 1).

De partijen voeren een brede dialoog en stimuleren verdere samenwerking in sectoren van gezamenlijk belang (artikel 2).

Speciale aandacht gaat naar de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens (artikel 3), juridische samenwerking (artikel 4) en samenwerking in de strijd tegen het terrorisme (artikel 5).

Titel II – Samenwerking in regionale en internationale organisaties (artikel 6)

De partijen verbinden zich ertoe standpunten uit te wisselen en samen te werken in het kader van de Verenigde Naties (VN), de dialoog tussen de EU en de ASEAN, het regionale forum van de ASEAN (ARF), de bijeenkomst Azië-Europa (ASEM), de Conferentie van de VN voor Handel en Ontwikkeling (UNCTAD) en de Wereldhandelsorganisatie (WTO).

Titel III – Bilaterale en regionale samenwerking (artikel 7)

De partijen zullen activiteiten uitvoeren binnen een bilateraal of een regionaal kader. Bij het kiezen van het passende kader voor deze samenwerking trachten de partijen de voordelen voor en de betrokkenheid van alle geïnteresseerde partijen te optimaliseren. Zij maken daarbij gebruik van de beschikbare middelen en houden rekening met de politieke en institutionele haalbaarheid. De partijen kunnen eventueel besluiten financiële steun te verlenen aan samenwerkingsactiviteiten.

Titel IV – Samenwerking inzake handel en investeringen (artikelen 8 – 16)

De partijen streven naar de bevordering van de verdere ontwikkeling en diversifiëring van hun handelsbetrekkingen en naar betere voorwaarden voor markttoegang door het afschaffen van handelsbelemmeringen. Zij erkennen dat handel onontbeerlijk is voor de ontwikkeling en dat bijstand in de vorm van handelspreferenties zijn nut voor ontwikkelingslanden bewezen heeft. Overleg over dergelijke bijstand moet gebeuren met eerbiediging van de WTO-regels. De partijen zullen elkaar informeren over de ontwikkeling in dit domein, en elkaar aansporen tot dialoog (artikel 8).

De samenwerking heeft betrekking op sanitaire en fytosanitaire aangelegenheden (artikel 9), technische handelsbelemmeringen (artikel 10), de bescherming van intellectuele eigendomsrechten (artikel 11), het vergemakkelijken van de handel (artikel 12), samenwerking op douanegebied (artikel 13), het verhogen van investeringen (artikel 14), het mededingingsbeleid (artikel 15) en de dienstensector (artikel 16).

Titel V – Samenwerking in andere sectoren (artikelen 17 – 40)

Voor Vlaanderen is de samenwerking in volgende sectoren van belang:

- toerisme: de partijen willen samenwerken om een evenwichtig en duurzaam toerisme te ontwikkelen overeenkomstig de gedragscode van de Wereldorganisatie voor Toerisme (WOT), om het natuurlijke en culturele erfgoed te beschermen en optimaal te benutten, en om de positieve bijdrage van de toeristische industrie aan de lokale duurzame ontwikkeling te vergroten, onder meer door middel van ecotoerisme (artikel 17);
- economische beleidsdialoog: de partijen zullen het uitwisselen van informatie over hun economisch beleid bevorderen, onder meer in het kader van regionale economische samenwerking, zij streven naar een intensivering van de dialoog en erkennen het belang van meer transparantie en van het uitwisselen van informatie over de strijd tegen belastingontwijking en -ontduiking (artikel 19);
- het industriële beleid en de samenwerking binnen het midden- en kleinbedrijf: de partijen willen het industriële beleid bevorderen met het oog op het verbeteren van het concurrentievermogen van het midden- en kleinbedrijf; zij bevorderen en ondersteunen de relevante activiteiten die door de particuliere sector ontwikkeld worden (artikel 20);
- de informatiemaatschappij: de partijen wijzen op het belang van informatie- en communicatietechnologieën voor de economische en sociale ontwikkeling; zij streven naar samenwerking met betrekking tot het bevorderen van een brede dialoog, de interconnectie en interoperabiliteit van Europese, Indonesische en Zuidoost-Aziatische netwerken en -diensten, de normalisatie en verspreiding van nieuwe technologieën, het stimuleren van onderzoeksprojecten en veiligheidsaspecten (artikel 21);

- wetenschap en technologie: de partijen zullen samenwerken op terreinen die van wederzijds belang zijn zoals energie, vervoer, milieu, natuurlijke hulpbronnen en gezondheid; hun samenwerking kan de vorm aannemen van gezamenlijke onderzoeksprojecten, naast de uitwisseling en opleiding van wetenschappers (artikel 22);
- energie: de nadruk ligt op de diversificatie van de energievoorziening, de ontwikkeling van nieuwe en hernieuwbare energiebronnen, de rationalisering en de duurzaamheid van het energiegebruik en de samenwerking om klimaatverandering tegen te gaan (artikel 23);
- vervoer: de partijen willen het verkeer van goederen en personen verbeteren, de veiligheid bevorderen, het milieu beschermen en de efficiëntie van de verschillende vervoersmiddelen verbeteren (artikel 24);
- onderwijs en cultuur: de partijen streven met het oog op het vergroten van wederzijds begrip en de kennis van elkaars cultuur, naar uitwisselingen en gezamenlijke initiatieven; zij werken samen in internationale fora zoals de Organisatie van de VN voor Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur (UNESCO), en hebben ook aandacht voor de ratificatie en de toepassing van het verdrag inzake culturele diversiteit (artikel 25);
- leefmilieu en natuurlijke hulpbronnen: de partijen wijzen op de noodzaak van duurzame bescherming van natuurlijke rijkdommen en biodiversiteit als basis voor de ontwikkeling van de huidige en toekomstige generaties; er wordt rekening gehouden met de resultaten van de wereldtop over duurzame ontwikkeling en met de tenuitvoerlegging van milieuverdragen (artikel 27);
- bosbouw: de strijd tegen het illegaal kappen van bomen en de dito houthandel en het bevorderen van duurzaam bosbeheer staan centraal (artikel 28);
- landbouw en plattelandsontwikkeling: ook hier ligt de nadruk op duurzaamheid en op een betere kwaliteit van gewassen, vee en beschermde geografische aanduidingen (artikel 29);
- zee en visserij: de duurzame en verantwoorde ontwikkeling en het beheer van de zee en de visserij worden als doel gesteld (artikel 30);
- gezondheidszorg: de partijen richten hun samenwerking op onderzoek, de organisatie van de gezondheidszorg, voeding, geneesmiddelen, preventieve geneeskunde, besmettelijke en niet-besmettelijke ziektes en andere gezondheidsproblemen zoals drugsverslaving (artikel 31);
- de modernisering van de overheid en het openbaar bestuur onder meer door de verbetering van de dienstverlening en de verzekering van het transparant beheer van de overheidsfinanciën (artikel 39).

Andere samenwerkingsgebieden zijn:

- financiële diensten (artikel 18);
- mensenrechten (artikel 26);
- statistiek (artikel 32);
- de bescherming van persoonsgegevens (artikel 33);
- migratie: alle aspecten van migratie komen aan bod, en worden opgenomen in het nationale beleid voor economische en sociale ontwikkeling (artikel 34);
- de bestrijding van de georganiseerde misdaad en corruptie (artikel 35);
- de strijd tegen drugs (artikel 36);
- de strijd tegen witwaspraktijken (artikel 37).

De partijen erkennen de rol en mogelijke bijdrage van organisaties uit het maatschappelijke middenveld, meer bepaald de wetenschap, en komen overeen een effectieve dialoog met die organisaties en hun actieve deelname te stimuleren (artikel 38).

De partijen zullen de nodige middelen ter beschikking stellen om de samenwerking tot stand te brengen. Zij zullen de Europese Investeringsbank aansporen om haar activiteiten in Indonesië voort te zetten (artikel 40).

Titel VI – Institutioneel kader (artikel 41)

De partijen zullen een gemengde commissie oprichten die:

- zorgt voor de goede werking en uitvoering van de overeenkomst;
- de prioriteiten bepaalt in functie van de doelstellingen van de overeenkomst;
- geschillen oplost inzake de toepassing of de interpretatie van de overeenkomst;
- aanbevelingen doet aan de partijen om de doelstellingen van de overeenkomst te bevorderen.

De gemengde commissie kan gespecialiseerde werkgroepen instellen die haar bij de uitvoering van haar taken ondersteunen. Zij komt minstens eenmaal per twee jaar samen, afwisselend in Indonesië en in Brussel.

Titel VII – Slotbepalingen (artikelen 42 – 50)

Artikel 42 is een aanpassingsclausule die de partijen de mogelijkheid biedt de overeenkomst te wijzigen, te herzien of uit te breiden met het oog op de intensivering van het samenwerkingsniveau.

Verdere bepalingen hebben betrekking op de verhouding van de overeenkomst tot andere overeenkomsten (artikel 43), de beslechting van geschillen over de toepassing of de interpretatie van de overeenkomst (artikel 44), het verlenen van faciliteiten aan de deskundigen en ambtenaren die betrokken zijn bij de uitvoering van de samenwerking (artikel 45), de territoriale toepassing (artikel 46), de definitie van de partijen (artikel 47), de inwerkingtreding, de duur, de wijziging en de opzegging van de overeenkomst (artikel 48), de kennisgevingen aan de secretaris-generaal van de Raad van de EU en het Indonesische ministerie van Buitenlandse Zaken (artikel 49) en de talen waarin de overeenkomst opgesteld is (artikel 50).

De slotakte bevat een eenzijdige verklaring van de EU over het bindend karakter van bepaalde verdragsbepalingen voor enerzijds het Verenigd Koninkrijk en Ierland, en anderzijds Denemarken, overeenkomstig de protocollen betreffende de positie van die lidstaten die aan het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehecht zijn.

Na de inwerkingtreding van het verdrag van Lissabon is de Europese Gemeenschap (EG) vervangen en opgevolgd door de Europese Unie. De rechten en verplichtingen van, en de verwijzingen in de overeenkomst naar de Europese Gemeenschap, zijn bijgevolg van toepassing op de Europese Unie.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter en ondertekening

Het gemengde karakter werd vastgelegd via een schriftelijke procedure binnen de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). Zowel de federale staat als de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, zijn bevoegd. De schriftelijke procedure werd geformaliseerd tijdens de vergadering van de WGV van 29 oktober 2009. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 werd het verslag van de WGV naar de leden van de ICBB gestuurd. In zijn brief van 1 maart 2010 deelde de voorzitter van de ICBB aan de minister-president van de Vlaamse Regering mee dat geen enkel bezwaar geformuleerd werd, en dat het verslag van de WGV bijgevolg definitief goedgekeurd is.

De ondertekening vond op 9 november 2009 plaats in de Indonesische hoofdstad Jakarta. Onder de handtekening van de federale vertegenwoordiger staat dat zijn hand-

tekening eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verbindt.

2. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen bracht op 2 juli 2010 advies uit. Gezien de gelijkaardige problematiek die aan de basis ligt van de overeenkomsten tussen de EU en respectievelijk Indonesië en Zuid-Korea, besloot de SARiV één advies uit te brengen. De SARiV gaat akkoord met de ontwerpen van instemmingsdecreet, en verwelkomt de snelle start van de instemmingsprocedures.

De SARiV wijst op de aandacht die de EU sinds 2000 besteedt aan Azië en op het belang van de beide partnerlanden. Hij is van oordeel dat beide landen ook passen in de strategie die de EU in 2006 aannam als leidraad voor zijn externe handelsbetrekkingen. De overeenkomsten leggen de wettelijke basis om een veelheid van acties mogelijk te maken.

De SARiV spoort de Vlaamse Regering aan om ten volle de mogelijkheden van de voorliggende overeenkomsten te onderzoeken en te benutten. Hij wijst er tevens op dat, als Vlaanderen de bepaling rond samenwerking inzake culturele diversiteit onderschrijft, het zelf ook inspanningen moet doen om het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van cultuuruitingen, goed te keuren.

De SARiV vraagt aandacht voor de artikelen waarin de partijen overeenkomen om samen te werken aan een doeltreffend systeem van nationale exportcontrole van goederen die met massavernietigingswapens verband houden. De SARiV is van mening dat deze bepaling moet in acht genomen worden bij het opstellen van een nieuw Vlaams decreet inzake wapenhandel.

Specifiek voor Indonesië vraagt de SARiV de Vlaamse Regering de noodzaak van een nieuwe investeringsovereenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en Indonesië af te wegen tegen de eventuele vorderingen in de onderhandelingen over een toekomstige vrijhandelsovereenkomst en de bepalingen van het investeringsluik daarin. De SARiV vraagt ook om aandacht te hebben voor de implicaties van verdragsartikel 14 voor de onderhandelingen van de investeringsovereenkomst.

Als antwoord op de opmerkingen en de suggesties van de SARiV, zal de Vlaamse Regering de mogelijkheden die deze en andere soortgelijke overeenkomsten bieden, onderzoeken en benutten. Zoals hoger vermeld, zet de Vlaamse Regering in op het uitbouwen van economische relaties met de BRIC-landen en andere groeiemarkten zoals Indonesië.

In juni 2007 schorste het Vlaams Parlement de instemmingsprocedure met het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van cultuuruitingen, zolang er geen consensus bereikt wordt met de andere overheden over een interpretatieve verklaring met betrekking tot het verdrag en de rechten van de minderheden.

De voorliggende overeenkomst zal geen invloed uitoefenen op het ontwerp van decreet inzake wapenhandel. De exportcontrole van met massavernietigingswapens verband houdende goederen verwijst immers naar zogenaamde ‘dual use’-producten die in de EU gereguleerd worden met de Europese Verordening 428/2009. Deze materie wordt dus met directe werking gereguleerd door het Europese recht, en niet door het nationale recht. Het ontwerp van decreet inzake wapenhandel daarentegen beoogt de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van vuurwapens en militaire goederen voor het Vlaamse Gewest te reglementeren, net als de federale wet van 8 augustus 1991 betreffende wapenhandel, en bevat geen enkele verwijzing naar de ‘dual use’-reglementering.

De onderhandelingen tussen de BLEU en Indonesië met het oog op het sluiten van een investeringsovereenkomst ter vervanging van de in 1970 gesloten overeenkomst tussen België en Indonesië, zijn nog niet afgerond. Het grote struikelblok is de opname van de milieuclausule in de verdragstekst. De BLEU heeft besloten om, in afwachting van Europese investeringsakkoorden, de lopende procedures voor bilaterale investeringsakkoorden zo spoedig mogelijk af te ronden. In die zin zal men ook trachten de onderhandelingen met Indonesië tot een goed einde te brengen. Voorlopig hebben de EU en Indonesië geen aanstalten gemaakt om een bilateraal vrijhandelsakkoord te onderhandelen. Indien de Europese Commissie het mandaat krijgt om de bescherming van investeringen op te nemen in een vrijhandelsovereenkomst met Indonesië, zullen de onderhandelingen over een BLEU-investeringsakkoord met dat land gestaakt worden. In tussentijd biedt de overeenkomst van 1970 rechtszekerheid aan onze investeerders.

3. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht advies uit op 7 september 2010 (referte 48.628/1/V) en maakte daarin geen opmerkingen.

4. Inwerkingtreding en duur van de overeenkomst

Overeenkomstig verdragsartikel 48 treedt de overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de datum waarop de laatste partij de andere partij in kennis gesteld heeft van de voltooiing van haar interne procedures.

De overeenkomst is gesloten voor een periode van vijf jaar, die automatisch met telkens een jaar verlengd wordt tenzij één van de partijen aangeeft dat zij de overeenkomst niet wil verlengen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP

**Ontwerp van decreet houdende instemming met
de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking
tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Indonesië, anderzijds,
en de slotakte,
ondertekend in Jakarta op 9 november 2009**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw
en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en
Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams
Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking
tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek
Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009,
zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL
VLAANDEREN

Flemish Foreign Affairs Council

**ADVIES OVER DE EU-KADEROVEREENKOMSTEN MET
INDONESIË EN ZUID-KOREA**

Advies 2010/8

2 juli 2010

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
Tel.: + 32 2 553 01 81, E-mail: sariv@iv.vlaanderen.be, <http://www.sariv.be>

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	21
2.	Achtergrond	21
3.	De Partnerschaps- en Samenwerkings-overeenkomst met Indonesië	22
3.1.	Inhoud	22
3.2.	Aandachtspunten voor Vlaanderen	23
4.	De Kaderovereenkomst met Zuid-Korea	24
4.1.	Inhoud	24
4.2.	Aandachtspunten voor Vlaanderen	24
5.	Conclusie	26

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 23 april 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de Kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Indonesië, anderzijds en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009. Op haar vergadering van 30 april hechtte zij haar goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de Kaderovereenkomst tussen de EU en haar lidstaten, enerzijds, en de republiek Korea, anderzijds. Zij vroeg de minister-president, tevens bevoegd voor economie, buitenlands beleid, landbouw en plattelandsbeleid, hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: “de Raad”). Na bespreking op zijn vergaderingen van 25 mei 2010 en 22 juni 2010 keurde de Raad onderhavig advies goed.

Gezien de gelijkaardige problematiek die aan de hogergenoemde overeenkomsten ten grondslag ligt, opteert de Raad ervoor om één advies te wijden aan de twee overeenkomsten.

Hij verwelkomt alvast de snelle aanvang van de goedkeuringsprocedure van deze twee overeenkomsten aan Vlaamse zijde.

2. ACHTERGROND

Vooralsinds 2000 is de Europese Unie meer en meer aandacht gaan besteden aan het Aziatisch continent. In het bijzonder m.b.t. Indonesië publiceerde de Europese Commissie een mededeling om de betrekkingen tussen Indonesië en de EU nauwer aan te halen.¹ Later volgde onder meer de mededelingen “Europa en Azië: een strategisch kader voor versterkte partnerschappen”² en “Een nieuw partnerschap met Zuidoost-Azië”³. De partnerschaps –en samenwerkingsovereenkomst (hierna: “PSO”) met Indonesië komt in de plaats van de samenwerkingsovereenkomst van 1980 tussen de EU en de Association of Southeast Asian Nations (hierna: “ASEAN”).⁴ De Kaderovereenkomst met Zuid-Korea komt in de plaats van de vorige Kaderovereenkomst van 1996. Beide zijn overeenkomsten die de EU gebruikt om een strategisch partnerschap te sluiten met een bepaald land. Bovendien is een PSO een voorwaarde voor het sluiten van een vrijhandelsovereenkomst.

Beide landen passen in de strategie die de EU in 2006 aannam als leidraad voor zijn externe handelsbetrekkingen genaamd “Global Europe: competing in the World”. Deze strategie definieert economische criteria voor nieuwe partners om een vrijhandelsakkoord mee te sluiten, nl. marktpotentieel en het niveau van protectionisme. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met de onderhandelingen die potentiële partners al voeren met EU-concurrenten en het risico dat de preferentiële toegang van buurlanden en ontwikkelingslanden tot de EU-markt hierdoor aangetast

¹ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement: “De betrekkingen tussen Indonesië en de Europese Unie nauwer aanhalen”, COM(2000)50, 2 februari 2000, 29p.

² EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie: Europa en Azië: een strategisch kader voor versterkte partnerschappen, COM(2001)469, 4 september 2001, 34p.

³ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie: Een nieuw partnerschap met Zuidoost-Azië, COM(2003)399, 9 juli 2003, 57p; EU-ASEAN MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN, *Declaration on an EU-ASEAN Enhanced Partnership*, Nuremberg, 13-15 maart 2007.

⁴ Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en Indonesië, Maleisië, de Filipijnen, Singapore en Thailand, Lid-Staten van de Association of South-East Asian Nations - Protocol betreffende artikel 1 van de Overeenkomst, *Publicatieblad EU L 144*, 10 juni 1980.

wordt. Op basis van deze criteria identificeert de strategie de ASEAN en Korea als prioritaire partners.⁵ De strategie gaat verder dat in de bilaterale handelsrelaties gewerkt moet worden aan de versterking van duurzame ontwikkeling, door bijvoorbeeld nieuwe samenwerkingsdomeinen op te nemen rond onder meer arbeidsstandaarden en milieubescherming.⁶ Het zijn deze bredere strategische samenwerkingsdomeinen die aan bod komen in de PSO met Indonesië en de Kaderovereenkomst met Zuid-Korea.

De EU-Azië-strategie bepaalt verder dat de alomvattende samenwerkingsovereenkomsten (kaderovereenkomsten) het resultaat zijn van het streven naar een institutionele basis voor de betrekkingen met belangrijke partners in Azië, die het mogelijk moet maken om voor relevante kwesties (op politiek -en veiligheidsvlak, alsook op economisch en ontwikkelingsgebied) een coherente aanpak te hanteren, en een impuls moet geven aan dialoog en samenwerking. Het sluiten van een kaderovereenkomst moet duidelijk maken dat beide partners hun betrekkingen op een hoger niveau willen tillen.⁷

De overeenkomsten leggen de wettelijke basis om een veelheid van acties mogelijk te maken. De bepalingen raken ook aan vele Vlaamse bevoegdheden. Het gaat dan ook om gemengde verdragen in de zin van het Belgisch staatsrecht.

3. DE PARTNERSCHAPS- EN SAMENWERKINGS- OVEREENKOMST MET INDONESIË

3.1. Inhoud

De PSO met Indonesië biedt een modern kader voor de bilaterale betrekkingen tussen de EU en Indonesië als vervanging van de overeenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap (EEG) en de ASEAN van 1980. De PSO voorziet in samenwerking op allerlei terreinen, van milieu, energie, wetenschap en technologie tot zee- en luchtvervoer. Er komen ook allerlei problemen aan bod op vlak van justitie en de PSO bevat een verbintenis van Indonesië om de mensenrechten te eerbiedigen. Indonesië en de EU zullen tevens samenwerken met het oog op de toetreding tot het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof.⁸ Ten slotte vormt de PSO een voorwaarde voor onderhandelingen over vrijhandelsovereenkomsten met ASEAN-landen.⁹ In tegenstelling tot Zuid-Korea waar de onderhandelingen voor een vrijhandelsovereenkomst gelijk liepen met die over de Kaderovereenkomst, bleek dit voor Indonesië niet zo evident.¹⁰ De Raad stelt vast dat, in

⁵ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Europa als wereldspeler: wereldwijd concurreren, COM(2006)567, 4 oktober 2006, 11.

⁶ *Ibid*, 12.

⁷ EUROPESE COMMISSIE, Mededeling van de Commissie: Europa en Azië: een strategisch kader voor versterkte partnerschappen, COM(2001)469, 4 september 2001, 13.

⁸ Artikel 4, paragraaf 3, stelt: "De partijen komen overeen samen te werken met betrekking tot de uitvoering van het presidentiële decreet inzake het nationale actieplan mensenrechten 2004-2009, waaronder voorbereiding van de ratificatie en tenuitvoerlegging van internationale mensenrechteninstrumenten, zoals [...] het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof."

⁹ EUROPESE COMMISSIE, Voorstel voor een besluit van de Raad inzake de ondertekening van de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, COM(2009)492, Brussel, 22 september 2009, 2.

¹⁰ A.C. CHANDRA, Working towards mutually beneficial economic relations – Indonesia's expected challenges in pursuing an FTA with the EU, IISD Policy Brief, 2009, 7p; X, *Indonesia has not expressed interest in FTA*, bilaterals.org, 11.11.2009. [<http://www.bilaterals.org/spip.php?article16270&lang=en>]

tegenstelling tot de Kaderovereenkomst met Zuid-Korea, geen expliciete verwijzing naar internationaal erkende arbeids- en sociale normen, zoals vastgelegd in de ILO-verklaring over de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk, werd opgenomen.¹¹

De PSO met Indonesië is tevens belangrijk vanuit politiek opzicht. Dit is de eerste PSO van de EU met een lidstaat van de ASEAN. Dit zou de andere lidstaten mogelijks kunnen aanzetten om verder te gaan met hun onderhandelingen en zo kan de EU meer invloed in de regio opbouwen. De EU ziet Indonesië ook als belangrijke partner in de globale politiek, onder meer door zijn lidmaatschap van de G20 en op vlak van klimaatverandering. Bovendien is Indonesië het grootste moslimland ter wereld. Een sterker strategisch partnerschap tussen de EU en Indonesië kan de EU ook gebruiken voor allianties in andere internationale organisaties, zoals de Verenigde Naties en de Wereldhandelsorganisatie.

De partners hebben volgende prioriteiten vooropgesteld: (i) handel en investeringen; (ii) milieu; (iii) onderwijs en (iv) mensenrechten en democratie.¹² Deze prioriteiten sluiten tevens nauw aan bij de Vlaamse bevoegdheden.

De PSO biedt tevens een breder kader voor samenwerking in andere domeinen, zoals bv. ontwikkelingssamenwerking. Bovendien vormt ze ook een kader voor samenwerking met andere (niet-statelijke) actoren.¹³ In dit verband verwijst de Raad naar zijn advies "Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: Quo vadis?", waarin hij wees op de rol die niet-statelijke actoren kunnen vervullen inzake ontwikkelingssamenwerking.¹⁴

3.2. Aandachtspunten voor Vlaanderen

Indonesië is ook voor Vlaanderen van economisch belang. Het land behoort tot de NEXT-11, de landen met het grootste groeipotentieel. Voor wat betreft investeringen wijst de Raad op het voornemen in de Beleidsnota Buitenlands Beleid om een BLEU-investeringsakkoord te sluiten met Indonesië.¹⁵ De Raad vraagt de Vlaamse Regering om de noodzaak aan een nieuw BLEU-akkoord af te wegen tegen de eventuele vorderingen in de onderhandelingen over een toekomstige vrijhandelsovereenkomst met Indonesië en de bepalingen van het investeringsluik daarin. De Raad vraagt tevens om aandacht te hebben voor de implicaties van artikel 14 over investeringen van deze overeenkomst voor de onderhandelingen van een BLEU-akkoord. Bovendien wijst hij op de bespreking van de BLEU-investeringsakkoorden in zijn advies 2010/8.¹⁶

De Raad vraagt ook aandacht voor artikel 3, lid 5, waarin de partijen overeen komen om samen te werken aan een doeltreffend systeem van nationale exportcontrole van met massavernietigingswapens verband houdende goederen. Deze bepaling dient in acht te worden genomen bij het opstellen van een nieuw Vlaams decreet inzake wapenhandel.

Naast de samenwerking op vlak van handel en investeringen, is ook de samenwerking op vele andere domeinen, bv. toerisme (artikel 17), voor Vlaanderen belangrijk. Vele van de domeinen die aan bod

¹¹ In de Kaderovereenkomst met Zuid-Korea staat dit in artikel 22, paragraaf 3.

¹² RAAD VAN MINISTERS, Signing of the Partnership and Cooperation Agreement (PCA) at the Ministerial Troika Meeting opens new era for Indonesia-EU relations, *Joint Press Statement 15945/09*, Brussel, 12 november 2009, 2-3.

¹³ Zie bv. EUROPESE COMMISSIE, *EU-Indonesia Partnership and Cooperation Agreement: a wider framework for cooperation*, Memo/10/206, Brussel, 21 mei 2010.

¹⁴ SARiV, *Vlaamse ontwikkelingssamenwerking: Quo vadis?*, Advies 2009/26, 24 november 2009, 9.

¹⁵ K. PEETERS, Beleidsnota, Brussel, 2009, 38.

¹⁶ SARiV, *BLEU-investeringsakkoorden met Barbados, Panama en Tadzjikistan*, Advies 2010/8, 14 juni 2010.

komen in titel V zijn Vlaamse bevoegdheden. Aangezien vaak in vage termen wordt gesproken, gaat de Raad hier niet in op elk van de samenwerkingsdomeinen. Hij vraagt de Vlaamse Regering om de mogelijkheden die dit kader biedt ten volle te benutten.

De Raad vestigt de aandacht op artikel 25, lid 3, van de overeenkomst. Hierin komen de partijen overeen samen te werken binnen internationale fora, zoals de UNESCO, en ideeën uit te wisselen over culturele diversiteit, waaronder ontwikkelingen zoals de ratificatie en implementatie van het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen. Indien Vlaanderen dit onderschrijft moet het zelf hiertoe ook inspanningen doen. Vlaanderen zit hier in een enigszins lastige positie aangezien het het verdrag zelf nog niet goedkeurde.

4. DE KADEROVEREENKOMST MET ZUID-KOREA

4.1. Inhoud

Deze Kaderovereenkomst vormt een herziening van de Kaderovereenkomst over Handel en Samenwerking van 2001.¹⁷ Het doel van die overeenkomst van 2001 was om de handel- en investeringsrelaties tussen de partners te verbeteren. Zij omvatte samenwerking voor transport, energie, wetenschap en technologie, industrie, milieu en cultuur. De overeenkomst slaagde er echter niet volledig in zijn doelstellingen te bereiken voor wat betreft markttoegang en specifieke handelsbelemmeringen. Beide partijen besloten dat een herziening wenselijk was om hun relaties te verbeteren. De nieuwe Kaderovereenkomst verbreedt de domeinen van samenwerking: politieke, wettelijke en milieuaspecten maken er nu ook deel van uit. Zij biedt een wettelijke en institutionele basis voor samenwerking tussen de EU en Zuid-Korea op globaal niveau.¹⁸

In dezelfde periode werd onderhandeld over een vrijhandelsovereenkomst. De Kaderovereenkomst met Zuid-Korea vormt heel duidelijk één geheel met die vrijhandelsovereenkomst. Artikel 9, lid 2, van de overeenkomst geeft aan dat de samenwerking tussen de partijen op het gebied van handel en investeringen wordt verwezenlijkt door een vrijhandelsovereenkomst. Artikel 43 maakt het nl. mogelijk dat specifieke overeenkomsten worden gesloten voor samenwerkingsgebieden die vallen binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst. Zij maken een integraal onderdeel uit van de algemene bilaterale betrekkingen en maken deel uit van het gemeenschappelijk institutioneel kader. In die zin had de Raad mogelijks een diepgaander advies kunnen uitbrengen indien hij zich kon uitspreken over zowel de vrijhandelsovereenkomst als deze Kaderovereenkomst samen.

4.2. Aandachtspunten voor Vlaanderen

Zoals gezegd gaat het om een breed akkoord om samenwerking op een veelheid van domeinen te bewerkstelligen. Voor Vlaanderen is onder meer de samenwerking op vlak van werkgelegenheid en sociale zaken van belang. Korea heeft een grote markt van geschoolde arbeid en heeft een kenniseconomie. Vlaanderen zou mogelijks kunnen profiteren van een uitwisseling van personen met Korea. De Raad merkt hierbij op dat Vlaanderen ook bij de tenuitvoerlegging van het vrijhandelsakkoord met Korea aandacht dient te hebben voor deze opportuniteit, zonder hierbij het competitieve aspect van zijn eigen arbeidskrachten uit het oog te verliezen. De Raad verwelkomt ook de mogelijkheden voor samenwerking inzake toerisme en cultureel erfgoed (artikel 39).

¹⁷ *Publicatieblad EU L 90*, 30 maart 2001, 45-61.

¹⁸ W. MOON, J. WOUTERS, T. CORTHAUT, S. STERKX en S. UJUPAN, EU-Korea relations and the EU-Korea free trade agreement, *Leuven Centre for Global Governance Studies Policy Brief no. 13*, 2010, p. 4.

De Raad wijst op de verbintenis in artikel 28 om samen te werken in relevante internationale fora zoals de UNESCO, teneinde gemeenschappelijke doelstellingen na te streven en culturele diversiteit te bevorderen met inachtneming van het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en bevordering van de diversiteit van cultuuroitingen. Deze verwijzing is gelijkaardig aan het hierboven geciteerde artikel uit de PSO met Indonesië. Zoals bovenvernoemd moet, als Vlaanderen dit onderschrijft, het zelf ook inspanningen doen voor de goedkeuring van dit verdrag.

De Raad vraagt, vergelijkbaar met zijn opmerking hierover bij Indonesië, aandacht voor artikel 4, lid 3 b), inzake samenwerking voor het tot stand brengen van een effectief stelsel van nationale uitvoerbeperkingen inzake massavernietigingswapens en aanverwante goederen.

De Raad vraagt de Vlaamse Regering om aandacht te hebben voor de eventuele implicaties van deze overeenkomst voor het BLEU-investeringsakkoord dat in 2006 met Zuid-Korea werd afgesloten.

5. CONCLUSIE

De Raad gaat akkoord met beide ontwerpen van instemmingsdecreet. Hij verwelkomt bovendien dat snel werk wordt gemaakt van het ratificatieproces.

Deze akkoorden beogen naast handel ook samenwerking op andere domeinen zoals mensenrechten, cultuur, gerechtelijke samenwerking, milieu, onderwijs, enz. Dit laat de EU toe om met deze partners strategische allianties te vormen. De EU wil duidelijk graag investeren in de relaties met landen zoals Korea en Indonesië, met een grote economie, maar die (nog) geen grote geopolitieke actor zijn, en bovendien multilateralistisch ingesteld, waarmee in globale overlegfora zoals de G-20 afspraken kunnen worden gemaakt. Dergelijke partners probeert de EU aan zich te binden via een bilateraal akkoord dat mogelijks ook indirect op het multilaterale vlak vruchten kan afwerpen. De akkoorden zijn tevens vernieuwend aangezien ze samenwerking met andere (niet-)statelijke actoren toelaten.

De Raad spoort de Vlaamse Regering aan om ten volle de mogelijkheden van deze akkoorden te onderzoeken en te benutten. Hij wijst er tevens op dat als Vlaanderen de bepalingen rond samenwerking op vlak van culturele diversiteit onderschrijft, het zelf ook een inspanning moet doen om het UNESCO-verdrag inzake culturele diversiteit te goed te keuren.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Opdracht

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Vlaamse Regering. Hij adviseert de Vlaamse Regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid, haar beleid inzake internationaal ondernemen, toerisme en internationale samenwerking. Hij doet dit hetzij op vraag van de Vlaamse Regering, hetzij uit eigen beweging.

Samenstelling

- 1° Voorzitter: Prof. dr. Jan Wouters (gewoon hoogleraar internationaal en Europees recht, K.U.Leuven)
- 2° Dirk Rochtus (docent internationale politiek, Lessius Hogeschool)
- 3° Hans De Belder (oud-diplomaat)
- 4° Jean Bossuyt (hoofd strategie European Centre for Development Policy Management Maastricht)
- 5° Leo Sleuwaegen (gewoon hoogleraar bedrijfseconomie en strategie, K.U.Leuven en Vlerick Leuven Gent Management School)
- 6° Kim Van der Borgh (docent internationaal handelsrecht en handelspolitiek, VUB)
- 7° Karl Verlinden (gedelegeerd bestuurder Qualiphar)
- 8° Luc Vandenbroucke (Senior Executive Vice President, Barco)
- 9° Hilde Plas (stafmedewerker VVSG)
- 10° Johan De Meester (zaakvoerder Viking Reizen)
- 11° Els Dirix (ABVV)
- 12° Jessie Van Couwenberghe (ACV)
- 13° Geert Eggermont (UNIZO)
- 14° Anneliese Daelemans (Voka-Vlaams Economisch Verbond)
- 15° Koen Detavernier (11.11.11.)¹⁹
- 16° Gijs Justaert (Wereldsolidariteit)²⁰
- 17° Milan Rutten (FOS, BTC-bestuur)
- 18° Isabel Vertriest (Oxfam Wereldwinkels)
- 19° Luc Glorieux (Afgevaardigd bestuurder B.A.A.V.)
- 20° Jan Van Steen (directeur Omnia)

Secretariaat:

Freddy Evens (secretaris)
Eva Haeveryans (beleidsmedewerker)
Roos Van de Cruys (beleidsmedewerker)
Charlotte Verroens (administratief deskundige)

¹⁹ Plaatsvervanger Wiske Jult

²⁰ Plaatsvervanger Ann De Jonghe

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

VRU

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.628/1/V
VAN 7 SEPTEMBER 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste vakantiekamer, op 29 juli 2010 door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 17 september 2010, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009", heeft het volgende advies gegeven:

Wat de elementen betreft opgesomd in artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, geeft het ontwerp geen aanleiding tot opmerkingen.

VRU

48.628/1/V

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	E. BREWAEYS,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

M. VERSCHRAEGHEN

J. SMETS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Jakarta op 9 november 2009, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 12 november 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

BIJLAGE:

Kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking
tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds,
en de Republiek Indonesië, anderzijds, en de slotakte,
ondertekend in Jakarta op 9 november 2009

KADEROVEREENKOMST
INZAKE EEN BREED PARTNERSCHAP EN SAMENWERKING
TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP
EN HAAR LIDSTATEN, ENERZIJD,
EN DE REPUBLIEK INDONESIË,
ANDERZIJD

DE EUROPESE GEMEENSCHAP,

hierna "de Gemeenschap" genoemd, en

HET KONINKRIJK BELGIË,

DE REPUBLIEK BULGARIJE,

DE TSJECHISCHE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK DENEMARKEN,

DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND,

DE REPUBLIEK ESTLAND,

IERLAND,

DE HELLEENSE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK SPANJE,

DE FRANSE REPUBLIEK,

DE ITALIAANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK CYPRUS,

DE REPUBLIEK LETLAND,

DE REPUBLIEK LITOUWEN,

HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,

DE REPUBLIEK HONGARIJE,

MALTA,

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN,

DE REPUBLIEK OOSTENRIJK,

DE REPUBLIEK POLEN,

DE PORTUGESE REPUBLIEK,

ROEMENIË,

DE REPUBLIEK SLOVENIË,

DE SLOWAAKSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK FINLAND,

HET KONINKRIJK ZWEDEN,

HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIË EN NOORD-IERLAND,

Verdragsluitende partijen bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en het Verdrag betreffende de Europese Unie, hierna "de lidstaten" genoemd,

enerzijds, en

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK INDONESIË,

anderzijds,

hierna "de partijen" genoemd,

GELET OP de traditionele vriendschapsbanden tussen de Republiek Indonesië en de Gemeenschap, en op de nauwe historische, politieke en economische relaties die hen binden,

GEZIEN het bijzondere belang dat de partijen hechten aan het alomvattende karakter van hun wederzijdse betrekkingen,

BEVESTIGEND dat de partijen gehecht zijn aan de eerbiediging van de beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de Verenigde Naties,

BEVESTIGEND dat de partijen gehecht zijn aan de eerbiediging, bevordering en bescherming van de democratische beginselen en de fundamentele rechten van de mens, de rechtsstaat, vrede en internationaal recht, zoals neergelegd in de Universele Verklaring van de rechten van de mens van de Verenigde Naties, het Statuut van Rome en in andere relevante internationale mensenrechteninstrumenten die voor beide partijen gelden,

BEVESTIGEND dat de soevereiniteit, de territoriale onschendbaarheid en de nationale eenheid van de Republiek Indonesië worden geëerbiedigd,

BEVESTIGEND dat de partijen gehecht zijn aan de beginselen van de rechtsstaat en goed bestuur en streven naar economische en sociale vooruitgang ten bate van hun bevolking, rekening houdende met het beginsel van duurzame ontwikkeling en milieubescherming,

BEVESTIGEND dat de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan, niet ongestraft mogen blijven, dat de beschuldigten moeten worden berecht, waarna bij veroordeling een adequate straf dient te volgen, en dat de effectieve vervolging ervan moet worden gewaarborgd door maatregelen op nationaal niveau te nemen en de wereldwijde samenwerking te intensiveren,

VERKLAREND dat zij zich maximaal inzetten voor de bestrijding van alle vormen van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en terrorisme, overeenkomstig het internationale recht, onder meer op het gebied van mensenrechten, humanitaire beginselen inzake migratie en vluchtelingen en internationaal humanitair recht, en voor de ontwikkeling van effectieve internationale instrumenten om deze uit te bannen,

AANGEZIEN de partijen erkennen dat de goedkeuring van relevante internationale verdragen en resoluties van de VN-Veiligheidsraad, waaronder Resolutie 1540, ten grondslag liggen aan de verbintenis van de hele internationale gemeenschap om de verspreiding van massavernietigingswapens tegen te gaan,

ERKENNEND dat het noodzakelijk is om de verplichtingen met betrekking tot zowel ontwapening als non-proliferatie binnen het internationaal recht te versterken, onder andere om het gevaar van massavernietigingswapens uit te sluiten,

HET BELANG ERKENNEND van de samenwerkingsovereenkomst van 7 maart 1980 tussen de Europese Economische Gemeenschap en Indonesië, Maleisië, de Filippijnen, Singapore en Thailand, lidstaten van de ASEAN (de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten) en de daaropvolgende toetredingsprotocollen,

HET BELANG ERKENNEND van versterking van de bestaande betrekkingen ter stimulering van de onderlinge samenwerking, alsook van hun gemeenschappelijke streven om de betrekkingen op gebieden van wederzijds belang te consolideren, te verdiepen en te diversifiëren, op basis van gelijkwaardigheid, non-discriminatie, inachtneming van het milieu en wederzijds voordeel,

BEVESTIGEND dat de partijen in overeenstemming met de in regionaal verband ondernomen activiteiten, de samenwerking tussen de Gemeenschap en de Republiek Indonesië willen verdiepen, op grond van gemeenschappelijke waarden en tot wederzijds voordeel,

CONFORM hun respectieve wet- en regelgeving,

ZIJN ALS VOLGT OVEREENGEKOMEN:

TITEL I

AARD EN TOEPASSINGSGEBIED

ARTIKEL 1

Algemene beginselen

1. Eerbiediging van de democratische beginselen en de fundamentele rechten van de mens, zoals vastgelegd in de Universele Verklaring van de rechten van de mens van de Verenigde Naties en andere relevante internationale mensenrechteninstrumenten die van toepassing zijn voor beide partijen, vormt de grondslag van het binnenlandse en buitenlandse beleid van de partijen en is een essentieel element van deze overeenkomst.
2. De partijen bevestigen dat zij de waarden delen die zijn vastgelegd in het Handvest van de Verenigde Naties.
3. De partijen bevestigen dat zij zich ertoe verbinden duurzame ontwikkeling te stimuleren, samen te werken om het probleem van klimaatverandering aan te pakken en bij te dragen aan de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling.
4. De partijen herhalen hun gehechtheid aan de Verklaring van Parijs van 2005 inzake de doeltreffendheid van hulp en komen overeen hun samenwerking te versterken om betere resultaten op het gebied van ontwikkeling te verwezenlijken.

5. De partijen bevestigen dat zij belang hechten aan de beginselen van goed bestuur, de rechtsstaat, waaronder de onafhankelijkheid van justitie, en corruptiebestrijding.
6. Deze partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst wordt ten uitvoer gelegd op basis van de beginselen van gelijkheid en wederzijds voordeel.

ARTIKEL 2

Doel van de samenwerking

Met het oog op de versterking van hun bilaterale betrekkingen voeren de partijen een brede dialoog en stimuleren ze verdere samenwerking in alle sectoren van gezamenlijk belang. Hun inspanningen richten zich met name op:

- a) het opzetten van bilaterale samenwerking in alle relevante internationale fora en organisaties;
- b) het ontwikkelen van handel en investeringen tussen de partijen tot wederzijds voordeel;
- c) het opzetten van samenwerking op alle handels- en investeringsgerelateerde gebieden van gezamenlijk belang, teneinde de handels- en investeringsstromen te vergemakkelijken en barrières voor handel en investeringen te voorkomen en weg te nemen, waar mogelijk binnen de lopende en toekomstige EG-ASEAN-initiatieven;

- d) het opzetten van samenwerking in andere sectoren van gezamenlijk belang, met name toerisme, financiële dienstverlening, belastingen en douane, macro-economisch beleid, industriebeleid en midden- en kleinbedrijf, informatiemaatschappij, wetenschap en technologie; energie, vervoer en verkeersveiligheid, onderwijs en cultuur, mensenrechten, milieu en natuurlijke hulpbronnen, waaronder het mariene milieu; bosbouw, landbouw en plattelandsontwikkeling, marine en visserij, gezondheid, voedselveiligheid, diergezondheid, statistiek, bescherming van persoonsgegevens, modernisering van de overheid en het openbaar bestuur, en intellectuele eigendomsrechten;
- e) het opzetten van samenwerking op het gebied van migratievraagstukken, waaronder legale en illegale migratie, mensensmokkel en -handel;
- f) het opzetten van samenwerking op het gebied van mensenrechten en juridische zaken;
- g) het opzetten van samenwerking inzake de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens;
- h) het opzetten van samenwerking ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende misdaad, zoals de productie en smokkel van illegale drugs en precursoren en het witwassen van geld;
- i) het bevorderen van de bestaande deelname en het aanmoedigen van verdere deelname van de partijen aan de relevante subregionale en regionale samenwerkingsprogramma's;
- j) het vergroten van de zichtbaarheid van de partijen in elkaars regio;
- k) het bevorderen van het begrip tussen mensen door middel van samenwerking tussen verschillende non-gouvernementele entiteiten, zoals denktanks, wetenschappers, maatschappelijke organisaties en de media, in de vorm van workshops, conferenties, contacten tussen jongeren en andere activiteiten.

ARTIKEL 3

Bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens

1. De partijen zijn van oordeel dat de verspreiding van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen daarvoor, onder zowel staten als niet-statelijke actoren, een van de ernstigste bedreigingen voor de internationale stabiliteit en veiligheid vormt.
2. De partijen komen daarom overeen samen te werken en bij te dragen aan het tegengaan van de verspreiding van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen daarvoor, door te voldoen aan de bestaande verplichtingen in het kader van multilaterale ontwapeningsverdragen en non-proliferatieverdragen en deze op nationaal niveau ten uitvoer te leggen, alsmede andere multilaterale overeenkomsten en internationale verplichtingen in het kader van het Handvest van de Verenigde Naties. De partijen komen overeen dat deze bepaling een essentieel element van deze overeenkomst vormt.
3. De partijen komen daarnaast overeen samen te werken aan de tenuitvoerlegging van voor de partijen geldende internationale instrumenten op het gebied van ontwapening en non-proliferatie van massavernietigingswapens, onder meer door middel van het uitwisselen van informatie, kennis en ervaringen.
4. De partijen komen ook overeen samen de verspreiding van massavernietigingswapens en hun overbrengingsmiddelen tegen te gaan door te werken aan de ondertekening en ratificatie van of naargelang van het geval de toetreding tot alle andere relevante internationale instrumenten en de volledige tenuitvoerlegging daarvan.

5. De partijen komen overeen samen te werken aan de instelling van een doeltreffend systeem van nationale exportcontrole, waarbij zowel de uitvoer als de doorvoer van met massavernietigingswapens verband houdende goederen worden gecontroleerd, met inbegrip van controle vanuit het oogpunt van massavernietigingswapens van het eindgebruik van technologieën voor tweërlei gebruik en met effectieve sancties op inbreuken op de exportcontrole.

6. De partijen komen overeen een regelmatige politieke dialoog in te stellen ter ondersteuning en consolidatie van deze elementen. Deze dialoog kan op regionale basis plaatsvinden.

ARTIKEL 4

Juridische samenwerking

1. De partijen werken samen op het gebied van de ontwikkeling van hun rechtssystemen, wetten en rechtsinstanties, onder meer wat betreft hun doeltreffendheid, met name door de uitwisseling van standpunten en deskundigheid, alsmede door middel van capaciteitsopbouw. Voor zover mogelijk en binnen hun bevoegdheden streven de partijen naar de ontwikkeling van wederzijdse juridische bijstand in strafzaken en bij uitlevering.

2. De partijen bevestigen dat de ernstigste misdrijven die de internationale gemeenschap aangaan, niet ongestraft mogen blijven en dat de beschuldigten moeten worden berecht, waarna bij veroordeling een adequate straf dient te volgen.

3. De partijen komen overeen samen te werken met betrekking tot de uitvoering van het presidentiële decreet inzake het nationale actieplan mensenrechten 2004-2009, waaronder voorbereiding van de ratificatie en tenuitvoerlegging van internationale mensenrechteninstrumenten, zoals het Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide en het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof.

4. De partijen zijn het erover eens dat het nuttig zou zijn een dialoog over dit thema te voeren.

ARTIKEL 5

Samenwerking ter bestrijding van terrorisme

1. De partijen bevestigen het belang van terrorismebestrijding en komen overeen samen te werken om terrorisme te voorkomen en tegen te gaan, overeenkomstig de geldende internationale verdragen, waaronder mensenrechteninstrumenten en internationaal humanitair recht, alsmede hun respectieve wet- en regelgeving, en rekening houdend met de mondiale terrorismebestrijdingsstrategie van de VN zoals beschreven in Resolutie 60/288 van de Algemene Vergadering van de VN van 8 september 2006 en de Gezamenlijke verklaring van de EU en de ASEAN over samenwerking ter bestrijding van terrorisme van 28 januari 2003.
2. In het kader van de uitvoering van Resolutie 1373 van de VN-Veiligheidsraad en andere relevante VN-resoluties, internationale verdragen en instrumenten die op de partijen van toepassing zijn, werken de partijen samen aan terrorismebestrijding, onder meer door middel van:
 - uitwisseling van informatie over terroristische groepen en de netwerken die hen ondersteunen, overeenkomstig internationale en nationale wetgeving;
 - uitwisseling van ideeën en methoden op het gebied van terrorismebestrijding, waaronder op technisch gebied en met betrekking tot opleiding, en door de uitwisseling van ervaringen op het gebied van terrorismepreventie;

- samenwerking met betrekking tot wetshandhaving, versterking van het juridisch kader en aanpak van de omstandigheden die leiden tot verspreiding van terrorisme;
- samenwerking ter bevordering van grensbewaking en –beheer, capaciteitsopbouw door middel van netwerken, programma’s voor opleiding en onderwijs, wederzijdse bezoeken van hoge ambtenaren, wetenschappers, analisten en mensen uit de praktijk, en workshops en conferenties.

TITEL II

SAMENWERKING IN REGIONALE EN INTERNATIONALE ORGANISATIES

ARTIKEL 6

De partijen wisselen standpunten uit en werken samen in het kader van regionale en internationale fora en organisaties zoals de Verenigde Naties, de dialoog tussen de ASEAN en de EU, het regionale forum van de ASEAN (ARF), de bijeenkomst Azië-Europa (ASEM), de Conferentie van de Verenigde Naties voor Handel en Ontwikkeling (UNCTAD) en de Wereldhandelsorganisatie (WTO).

TITEL III

BILATERALE EN REGIONALE SAMENWERKING

ARTIKEL 7

1. Voor elke sector waarbinnen uit hoofde van deze overeenkomst een dialoog wordt gevoerd en samenwerking plaatsvindt, en met de nodige nadruk op zaken in het kader van bilaterale samenwerking, komen de partijen overeen de daarmee verband houdende activiteiten uit te voeren binnen een bilateraal of regionaal kader, of een combinatie daarvan. Bij het kiezen van het passende kader pogen de partijen de voordelen voor en de betrokkenheid van alle geïnteresseerde partijen te optimaliseren, waarbij zij zo goed mogelijk gebruik maken van de beschikbare middelen, rekening houden met de politieke en institutionele haalbaarheid en voor zover passend zorgen voor samenhang met andere activiteiten waarbij de Gemeenschap en ASEAN-partners betrokken zijn.
2. De Gemeenschap en Indonesië kunnen eventueel besluiten financiële steun te verlenen aan samenwerkingsactiviteiten op de in de overeenkomst beschreven of daarmee samenhangende gebieden, overeenkomstig hun respectieve financiële procedures en middelen. Dit kan met name de organisatie omvatten van opleidingen, workshops en seminars, uitwisseling van deskundigen, onderzoeken en andere activiteiten waarover de partijen overeenstemming bereiken.

TITEL IV

SAMENWERKING INZAKE HANDEL EN INVESTERINGEN

ARTIKEL 8

Algemene beginselen

1. De partijen nemen deel aan een dialoog over bilaterale en multilaterale handel en handelsgerelateerde kwesties met het oog op de versterking van de bilaterale handelsbetrekkingen en de bevordering van het multilaterale handelssysteem.
2. De partijen streven ernaar de verdere ontwikkeling en diversifiëring van hun handelsbetrekkingen zo veel mogelijk en tot wederzijds voordeel te bevorderen. Zij streven naar betere voorwaarden voor markttoegang door toe te werken naar de afschaffing van handelsbelemmeringen, met name door middel van de tijdige opheffing van niet-tarifaire belemmeringen en door het nemen van maatregelen ter verbetering van de transparantie, rekening houdend met de werkzaamheden van internationale organisaties op dit gebied.
3. De partijen erkennen dat handel onontbeerlijk is voor ontwikkeling en dat bijstand in de vorm van handelspreferenties zijn nut voor ontwikkelingslanden heeft bewezen; zij streven ernaar hun overleg over dergelijke bijstand te intensiveren, met volledige eerbiediging van de WTO-regels.
4. De partijen houden elkaar op de hoogte van de ontwikkeling van het handelsbeleid en handelsgerelateerd beleid, zoals op het gebied van landbouw, voedselveiligheid, diergezondheid, consumenten, gevaarlijke chemische stoffen en afvalbeheer.

5. De partijen zullen aansporen tot dialoog en samenwerking om hun handels- en investeringsbetrekkingen te ontwikkelen, waaronder vergroting van de technische capaciteit om problemen op te lossen, op de in de artikelen 9 tot en met 16 beschreven terreinen.

ARTIKEL 9

Sanitaire en fytosanitaire kwesties

De partijen zullen overleg plegen en informatie uitwisselen over wetgeving, certificering en inspectie- en toezichtsprocedures, in het kader van de WTO-Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen, het Internationaal Verdrag voor de bescherming van planten (IPPC), het Internationaal Bureau voor besmettelijke veeziekten (OIE) en de Codex Alimentarius (CAC).

ARTIKEL 10

Technische handelsbelemmeringen

De partijen zullen het gebruik van internationale normen stimuleren, en samenwerken en informatie uitwisselen aangaande normen, conformiteitsbeoordelingsprocedures en technische regelgeving, met name in het kader van de WTO-Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen.

ARTIKEL 11

Bescherming van intellectuele eigendomsrechten

De partijen werken samen aan de verbetering en handhaving van de bescherming en de toepassing van intellectuele-eigendomsrechten, op basis van beste praktijken, en aan de bevordering van de kennis daarvan. Deze samenwerking kan de uitwisseling van informatie en ervaringen omvatten, op gebieden als uitoefening, bevordering, verspreiding, stroomlijning, beheer, harmonisatie, bescherming en effectieve toepassing van intellectuele-eigendomsrechten, het voorkomen van misbruik van dergelijke rechten en de bestrijding van namaak en piraterij.

ARTIKEL 12

Vergemakkelijking van de handel

De partijen zullen ervaringen uitwisselen en nagaan in hoeverre het mogelijk is de invoer-, uitvoer- en andere douaneprocedures te vereenvoudigen, de transparantie van de handelsregelgeving te verbeteren en samenwerking op het gebied van douane te ontwikkelen, waaronder wederzijdse administratieve hulpmechanismen. Ook kunnen zij pogen hun standpunten op elkaar af te stemmen en tot gezamenlijke activiteiten te komen in de context van internationale initiatieven. De partijen zullen speciale aandacht besteden aan de veiligheid van de internationale handel, waaronder vervoersdiensten, en aan een juiste balans tussen handelsbevordering en bestrijding van fraude en onregelmatigheden.

ARTIKEL 13

Samenwerking op douanegebied

Zonder afbreuk te doen aan andere vormen van samenwerking, zoals in deze overeenkomst geregeld, verklaren de partijen dat zij bereid zijn te overwegen om in de toekomst een protocol te sluiten over douanesamenwerking, inclusief wederzijdse bijstand, binnen het institutionele kader dat in deze overeenkomst is vastgelegd.

ARTIKEL 14

Investerings

De partijen zullen aansporen tot een grotere investeringsstroom, en wel door het scheppen van een aantrekkelijk en stabiel wederzijds investeringsklimaat, met behulp van een consistente dialoog die gericht is op verbetering van wederzijds begrip en samenwerking op het gebied van investeringskwesties, onderzoek van administratieve mechanismen om investeringsstromen te vergemakkelijken, en stimulering van stabiele, transparante, open en niet-discriminerende investeringsregels.

ARTIKEL 15

Mededingingsbeleid

De partijen stimuleren de vaststelling en toepassing van mededingingsregels en informatieverspreiding om de transparantie en juridische zekerheid voor in Indonesië en de Europese Unie werkzame ondernemingen te bevorderen.

ARTIKEL 16

Diensten

De partijen gaan een consistente dialoog aan die met name gericht is op het uitwisselen van informatie over hun respectieve regelgeving, het stimuleren van toegang tot elkaars markt, het bevorderen van toegang tot bronnen van kapitaal en technologie, en het stimuleren van de handel in diensten tussen beide regio's en in derde landen.

TITEL V

SAMENWERKING IN ANDERE SECTOREN

ARTIKEL 17

Toerisme

1. De partijen kunnen samenwerken ter verbetering van de uitwisseling van informatie en het instellen van goede praktijken om evenwichtig en duurzaam toerisme te ontwikkelen, overeenkomstig de mondiale gedragscode voor toerisme van de Wereldorganisatie voor Toerisme en de duurzaamheidsbeginselen die de grondslag vormen voor het lokale Agenda 21-proces.

2. De partijen kunnen samenwerking ontwikkelen met betrekking tot het beschermen en optimaal benutten van het natuurlijke en culturele erfgoed, het verzachten van de negatieve gevolgen van toerisme en het vergroten van de positieve bijdrage van de toeristische industrie aan de lokale duurzame ontwikkeling, onder meer door middel van ecotoerisme, het respecteren van de integriteit en de belangen van lokale gemeenschappen en het verbeteren van opleiding op toeristisch gebied.

ARTIKEL 18

Financiële diensten

De partijen komen overeen hun samenwerking op het gebied van financiële diensten te bevorderen, naargelang van hun behoeften en in het kader van hun respectieve programma's en wetgeving.

ARTIKEL 19

Economische beleidsdialoog

1. De partijen komen overeen het uitwisselen van informatie en ervaringen over hun economische ontwikkelingen en beleidslijnen te bevorderen, alsmede het delen van ervaringen op het gebied van economisch beleid, onder meer in het kader van de regionale economische samenwerking en integratie.

2. De partijen streven naar intensivering van de dialoog tussen hun autoriteiten over door de partijen overeengekomen economische aangelegenheden, zoals monetair en fiscaal beleid (waaronder belastingen), overheidsfinanciën, macro-economische stabilisatie en buitenlandse schuld.

3. De partijen erkennen het belang van meer transparantie en van het uitwisselen van informatie om de handhaving van maatregelen ter voorkoming van belastingontwijking en -ontduiking te vergemakkelijken, binnen hun respectieve wettelijke kaders. Ze komen overeen de samenwerking op dit terrein te verbeteren.

ARTIKEL 20

Industrieel beleid en samenwerking binnen het midden- en kleinbedrijf

1. De partijen, rekening houdend met hun respectieve economische beleidsmaatregelen en doelstellingen, komen overeen het industriële beleid op alle passend geachte terreinen te bevorderen met het oog op de verbetering van het concurrentievermogen van het midden- en kleinbedrijf, en wel door middel van onder meer

- de uitwisseling van gegevens over en ervaringen met het scheppen van een klimaat waarbinnen het midden- en kleinbedrijf zijn concurrentievermogen kan verbeteren;
- het bevorderen van de contacten tussen economische actoren, het stimuleren van gemeenschappelijke investeringen en de totstandbrenging van joint-ventures en informatienetwerken, met name via bestaande horizontale EU-programma's, waarbij met name de overdracht van zachte en harde technologie tussen de partners wordt gestimuleerd;

- het vergemakkelijken van de toegang tot kredieten en marketing, het verstrekken van informatie, het stimuleren van innovatie, het uitwisselen van goede praktijken met betrekking tot de toegang tot kredieten die met name voor het midden- en kleinbedrijf zijn bedoeld;
 - gezamenlijke industriële onderzoeksprojecten en samenwerking met betrekking tot normen, conformiteitsbeoordelingsprocedures en technische regelgeving, in overleg vast te stellen.
2. De partijen bevorderen en ondersteunen de relevante activiteiten die aan weerszijden door de particuliere sector worden ontwikkeld.

ARTIKEL 21

Informatiemaatschappij

De partijen erkennen dat informatie- en communicatietechnologieën cruciaal zijn in ons leven en voor de economische en sociale ontwikkeling en streven daarom naar samenwerking met betrekking tot onder meer:

- a) bevordering van een brede dialoog over de verschillende aspecten van de informatiemaatschappij, met name beleid en regelgeving voor elektronische communicatie, waaronder universele dienstverlening, vergunningen en algemene machtigingen, bescherming van privacy en persoonsgegevens, en onafhankelijkheid en efficiëntie van de regelgevende instantie;
- b) interconnectie en interoperabiliteit van Europese, Indonesische en Zuidoost-Aziatische netwerken en -diensten;

- c) normalisatie en verspreiding van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën;
- d) stimulering van onderzoeksprojecten tussen de Gemeenschap en Indonesië op het gebied van informatie- en communicatietechnologieën;
- e) gezamenlijke onderzoeksprojecten op het gebied van informatie- en communicatietechnologieën;
- f) veiligheidsvraagstukken/-aspecten van informatie- en communicatietechnologieën.

ARTIKEL 22

Wetenschap en technologie

1. De partijen koen overeen samen te werken op het gebied van wetenschap en technologie op terreinen die van wederzijds belang zijn, zoals energie, vervoer, milieu, natuurlijke hulpbronnen en gezondheid, waarbij rekening wordt gehouden met hun respectieve beleid.
2. De doelstellingen van deze samenwerking zijn:
 - a) uitwisseling van informatie en kennis over wetenschap en technologie, in het bijzonder over de uitvoering van beleidsvormen en programma's;
 - b) bevordering van duurzame betrekkingen tussen de wetenschappelijke gemeenschappen, onderzoekscentra en de industrie van beide partijen;

- c) bevordering van de ontwikkeling van het menselijk potentieel;
 - d) bevordering van gezamenlijk overeengekomen andere vormen van samenwerking.
3. De samenwerking kan plaatsvinden in de vorm van gezamenlijke onderzoeksprojecten en uitwisselingen, bijeenkomsten en opleiding van wetenschappers via internationale mobiliteitsprojecten, waardoor onderzoeksresultaten optimaal verspreid worden.
4. In het kader van deze samenwerking stimuleren de partijen de deelname van hun instellingen voor hoger onderwijs, onderzoekscentra en productieve sectoren, met name het midden- en kleinbedrijf.

ARTIKEL 23

Energie

De partijen streven naar meer samenwerking in de energiesector. Daartoe bevorderen ze wederzijds voordelige contacten met het oog op:

- a) diversificatie van de energievoorziening teneinde de continuïteit ervan te garanderen, ontwikkeling van nieuwe, duurzame energiebronnen en samenwerking in toeleverende en afnemende sectoren van industriële energie;
- b) rationalisering van het energiegebruik aan zowel de aanbod- als de vraagkant en bevordering van de samenwerking om klimaatverandering tegen te gaan, onder meer door middel van het mechanisme voor schone ontwikkeling in het kader van het Kyoto-protocol;

- c) bevordering van de overdracht van technologie die op duurzame energieproductie en duurzaam energiegebruik is gericht;
- d) aanpak van het verband tussen toegang tot betaalbare energie en duurzame ontwikkeling.

ARTIKEL 24

Vervoer

1. De partijen streven naar samenwerking op relevante terreinen van het vervoersbeleid met het oog op de verbetering van het verkeer van goederen en personen, de bevordering van de veiligheid, maritieme beveiliging en veiligheid van de luchtvaart, milieubescherming en verhoging van de efficiëntie van hun vervoerssystemen.
2. De samenwerking kan onder meer omvatten:
 - a) informatie-uitwisseling over hun respectieve vervoersbeleid en -praktijken, in het bijzonder over vervoer in steden, op het platteland over binnenwateren en over zee, en de logistiek daarvan, en de koppeling en interoperabiliteit van multimodale vervoersnetwerken, alsook over het beheer van spoorwegen, havens en luchthavens;
 - b) mogelijkheden van het gebruik van het Europese mondiale satellietnavigatiesysteem (Galileo), met nadruk op onderwerpen van wederzijds belang;

- c) dialoog op het gebied van luchtvervoersdiensten, gericht op verdere ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen tussen de partijen op gebieden van wederzijds belang, waaronder wijziging van elementen van bestaande bilaterale overeenkomsten inzake luchtvervoersdiensten tussen Indonesië en individuele EU-lidstaten om deze in overeenstemming te brengen met de respectieve wet- en regelgeving van de partijen, en om na te gaan in hoeverre het mogelijk is de betrekkingen op het gebied van luchtvervoer verder te ontwikkelen;
- d) een dialoog over maritieme vervoersdiensten die gericht is op onbeperkte toegang tot de internationale maritieme markt en handel op commerciële basis, afzien van bepalingen inzake vrachtverdeling, nationale behandeling en meestbegunstigingsbehandeling voor schepen van inwoners of ondernemingen van de andere partij en het recht om 'door-to-door'-vervoersdiensten aan te bieden;
- e) de invoering van veiligheids- en milieunormen, met name wat betreft maritiem vervoer en luchtvaart, overeenkomstig de relevante internationale conventies.-

ARTIKEL 25

Onderwijs en cultuur

1. De partijen komen overeen om, rekening houdende met hun verschillen, de samenwerking op het gebied van onderwijs en cultuur te stimuleren, teneinde het wederzijds begrip en de kennis van elkaars cultuur te vergroten.

2. De partijen streven ernaar om passende maatregelen te nemen om culturele uitwisselingen te stimuleren en gemeenschappelijke culturele initiatieven uit te voeren, waaronder de organisatie van culturele evenementen. In dit verband komen de partijen ook overeen de activiteiten van de Asia-Europe Foundation te blijven steunen.
3. De partijen komen overeen te overleggen en samen te werken binnen de relevante internationale fora, zoals de Unesco, en ideeën uit te wisselen over culturele diversiteit, waaronder ontwikkelingen zoals de ratificatie en implementatie van het Unesco-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen.
4. De partijen zullen daarnaast de nadruk leggen op maatregelen voor de opbouw van banden tussen elkaars gespecialiseerde instellingen, de bevordering van uitwisseling van informatie en publicaties, kennis, studenten, deskundigen en technische middelen en de bevordering van informatie- en communicatietechnologieën in het onderwijs, daarbij zowel gebruikmakend van de faciliteiten van de Europese onderwijs- en cultuurprogramma's in Zuidoost-Azië, als de ervaringen die de partijen op dit gebied hebben opgedaan. De partijen komen ook overeen de uitvoering van het programma Erasmus Mundus te bevorderen.

ARTIKEL 26

Mensenrechten

1. De partijen komen overeen samen te werken aan de bevordering en bescherming van mensenrechten.

2. Deze samenwerking omvat onder meer:
 - a) steun voor de uitvoering van het Indonesische nationale actieplan voor de mensenrechten;
 - b) bevordering van en voorlichting over de mensenrechten;
 - c) versterking van de instellingen op het gebied van de mensenrechten.
3. De partijen zijn het erover eens dat het nuttig zou zijn een dialoog over dit thema te voeren.

ARTIKEL 27

Milieu en natuurlijke hulpbronnen

1. De partijen komen overeen dat het noodzakelijk is de natuurlijke rijkdommen en biodiversiteit duurzaam te beschermen en te beheren als basis voor de ontwikkeling van de huidige en toekomstige generaties.
2. Bij alle activiteiten die de partijen in het kader van deze overeenkomst ondernemen, wordt rekening gehouden met de resultaten van de wereldtop over duurzame ontwikkeling en met de tenuitvoerlegging van relevante multilaterale milieuverdragen die op beide partijen van toepassing zijn.
3. De partijen streven ernaar hun samenwerking binnen regionale programma's voor milieubescherming voort te zetten, met name wat betreft:
 - a) milieuvorlichting en wetshandhaving;

- b) capaciteitsopbouw op het gebied van klimaatverandering en zuinig energiegebruik, gericht op onderzoek en ontwikkeling, controle en analyse van klimaatverandering en broeikaseffecten, programma's voor verzachting en aanpassing;
 - c) capaciteitsopbouw voor deelname aan en uitvoering van multilaterale milieuverdragen, onder meer op het gebied van biodiversiteit, bioveiligheid en CITES;
 - d) bevordering van milieutechnologie, -producten en -diensten, waaronder capaciteitsopbouw voor milieubeheersystemen en milieukeursystemen;
 - e) voorkomen van illegaal grensoverschrijdend verkeer van gevaarlijke stoffen, gevaarlijk en ander afval;
 - f) kust- en zeemilieu, behoud, tegengaan van vervuiling en schade;
 - g) plaatselijke deelname aan milieubescherming en duurzame ontwikkeling;
 - h) bodem- en landbeheer;
 - i) maatregelen om grensoverschrijdende smog tegen te gaan.
4. De partijen moedigen wederzijdse toegang tot elkaars programma's op dit terrein aan, overeenkomstig de specifieke voorwaarden van deze programma's.

ARTIKEL 28

Bosbouw

1. De partijen komen overeen dat het noodzakelijk is de natuurlijke rijkdommen en biodiversiteit duurzaam te beschermen, te bewaren en te beheren voor huidige en toekomstige generaties.
2. De partijen streven naar voortzetting van hun samenwerking ter verbetering van het beheer van bos- en andere branden en het bestrijden van illegale houtkap en de daarmee samenhangende handel, bestuur in de bosbouw, en het bevorderen van duurzaam bosbeheer.
3. De partijen ontwikkelen samenwerkingsprogramma's op onder meer de volgende terreinen:
 - a) samenwerking via de relevante internationale, regionale en bilaterale fora ter bevordering van de instelling van juridische instrumenten ter bestrijding van illegale houtkap en de daarmee samenhangende handel;
 - b) capaciteitsopbouw, onderzoek en ontwikkeling;
 - c) steun voor de ontwikkeling van een duurzame bosbouwsector;
 - d) de ontwikkeling van certificering voor de bosbouw.

ARTIKEL 29

Landbouw en plattelandontwikkeling

De partijen komen overeen samenwerking te ontwikkelen op het gebied van landbouw en plattelandontwikkeling. Onder meer op de volgende terreinen kan de samenwerking verder worden ontwikkeld:

- a) landbouwbeleid en internationale landbouwvooruitzichten in het algemeen;
- b) de mogelijkheden om barrières voor de handel in gewassen, vee en producten daarvan weg te nemen;
- c) ontwikkelingsbeleid voor plattlandsgebieden;
- d) kwaliteitsbeleid voor gewassen en vee en beschermde geografische aanduidingen;
- e) marktontwikkeling en bevordering van de internationale handelsbetrekkingen;
- f) ontwikkeling van een duurzame landbouw.

ARTIKEL 30

Zee en visserij

De partijen stimuleren de samenwerking op het gebied van de zee en de visserij op bilateraal en multilateraal niveau, met name met het oog op duurzame en verantwoorde ontwikkeling en beheer van de zee en de visserij. Op de volgende terreinen kan worden samengewerkt:

- a) uitwisseling van informatie;
- b) steun voor duurzaam en verantwoord zee- en visserijbeleid op lange termijn, waaronder behoud en beheer van kust- en mariene hulpbronnen;
- c) bevordering van de inspanningen ter bestrijding van illegale, niet-gemelde en niet-gereguleerde visserijactiviteiten;
- d) marktontwikkeling en capaciteitsopbouw.

ARTIKEL 31

Gezondheidszorg

1. De partijen komen overeen op gezondheidsgebied samen te werken op terreinen van wederzijds belang, met het oog op de versterking van de activiteiten op het gebied van onderzoek, beheer van de gezondheidszorg, voeding, geneesmiddelen, preventieve geneeskunde, ernstige besmettelijke ziekten, zoals vogelgriep, pandemische griep, hiv/aids en SARS, alsmede niet-besmettelijke ziekten zoals kanker, hartkwalen, verkeersletsels en andere gezondheidsproblemen, zoals drugsverslaving.
2. Samenwerking vindt voornamelijk plaats door:
 - a) de uitwisseling van informatie en ervaringen op de hierboven genoemde terreinen;

- b) programma's op het gebied van epidemiologie, decentralisatie, financiering van de gezondheidszorg, vergroting van de weerbaarheid van de gemeenschappen en beheer van de gezondheidszorg;
- c) capaciteitsopbouw door middel van technische bijstand en de ontwikkeling van programma's voor beroepsopleiding;
- d) programma's ter verbetering van de gezondheidszorg en ter ondersteuning van daarmee samenhangende activiteiten, onder meer de daling van de baby- en moedersterfte.

ARTIKEL 32

Statistiek

De partijen komen overeen om overeenkomstig de bestaande statistische samenwerkingsactiviteiten tussen de Gemeenschap en de ASEAN, de harmonisatie van statistische methoden en werkwijzen te bevorderen, waaronder de vergaring en verspreiding van statistische gegevens, waardoor zij op een onderling overeengekomen wijze gebruik kunnen maken van statistische gegevens over de handel in goederen en diensten en, meer in het algemeen, over alle andere gebieden die onder deze overeenkomst vallen en die zich lenen voor statistische verwerking, zoals vergaring, analyse en verspreiding.

ARTIKEL 33

Bescherming van persoonsgegevens

1. De partijen komen overeen samen te werken op dit vlak, teneinde de bescherming van persoonsgegevens te verbeteren overeenkomstig de strengste internationale normen, zoals vervat in de Guidelines for the Regulation of Computerized Personal Data Files van de Verenigde Naties (Resolutie 45/95 van de Algemene Vergadering van de VN van 14 december 1990).
2. Samenwerking inzake de bescherming van persoonsgegevens omvat onder meer technische bijstand in de vorm van de uitwisseling van informatie en expertise, waarbij rekening wordt gehouden met de wet- en regelgeving van de partijen.

ARTIKEL 34

Migratie

1. De partijen bevestigen opnieuw het belang van gezamenlijke inspanningen inzake de beheersing van de migratiestromen tussen hun grondgebieden en met het oog op de versterking van de samenwerking zullen zij een brede dialoog voeren over alle met migratie verband houdende vraagstukken, waaronder illegale migratie, mensensmokkel en -handel en de bescherming van mensen die internationale bescherming behoeven. In de nationale strategieën met betrekking tot economische en sociale ontwikkeling van de partijen wordt rekening gehouden met migratieaspecten. De partijen komen overeen humanitaire beginselen te eerbiedigen bij de aanpak van migratievraagstukken.

2. De samenwerking tussen de partijen moet gebaseerd worden op een specifieke analyse van de behoeften, uitgevoerd in wederzijds overleg tussen de partijen en overeenkomstig de relevante wetgeving. De samenwerking zal zich onder meer richten op:

- a) aanpak van de belangrijkste oorzaken van migratie;
- b) ontwikkeling en implementatie van nationale wetgeving en praktijken overeenkomstig de relevante internationale wetten die van toepassing zijn op de partijen, en met name eerbiediging van het non-refoulementbeginsel;
- c) kwesties van wederzijds belang op het gebied van visa, reisdocumenten en grensbewaking;
- d) de toelatingscriteria, alsmede de rechten en de status van de toegelaten personen, eerlijke behandeling en integratiemogelijkheden voor legale buitenlandse ingezetenen, onderwijs en opleiding, maatregelen tegen racisme en vreemdelingenhaat;
- e) capaciteitsopbouw op het gebied van techniek en personeel;
- f) de opzet van een doelmatige en preventieve aanpak van illegale migratie, mensensmokkel en -handel, alsmede de vraag hoe netwerken en criminele organisaties van handelaars en smokkelaars kunnen worden bestreden en de slachtoffers van deze praktijken kunnen worden beschermd;
- g) de humane en waardige terugkeer van illegale personen, alsmede bevordering van vrijwillige terugkeer, en de overname van dergelijke personen overeenkomstig lid 3;

3. In het kader van de samenwerking ter voorkoming en beperking van illegale migratie komen de partijen, onverminderd de noodzaak van de bescherming van slachtoffers van mensenhandel, eveneens het volgende overeen:

- a) vermeende onderdanen te identificeren en illegaal op het grondgebied van een partij verblijvende onderdanen op diens verzoek zonder verdere formaliteiten over te nemen zodra de nationaliteit is vastgesteld;
- b) hun onderdanen hiertoe de nodige identiteitsdocumenten te verstrekken.

4. De partijen komen overeen op verzoek een overeenkomst te sluiten waarin wordt voorzien in specifieke overnameverplichtingen, inclusief een verplichting voor de overname van hun eigen onderdanen, van onderdanen van andere landen en statenloze personen.

ARTIKEL 35

Bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie

De partijen komen overeen samen te werken aan en bij te dragen tot de bestrijding van georganiseerde, economische en financiële misdaad en corruptie door volledig te voldoen aan hun bestaande internationale verplichtingen in dit verband, onder meer met betrekking tot effectieve samenwerking om beslag te leggen op uit corruptie verkregen bezittingen of gelden. Deze bepaling vormt een essentieel element van deze overeenkomst.

ARTIKEL 36

Samenwerking op het gebied van de bestrijding van drugs

1. Binnen hun respectieve juridische kaders werken de partijen samen aan een brede, evenwichtige aanpak door middel van effectieve maatregelen en coördinatie tussen de bevoegde autoriteiten op het terrein van gezondheidszorg, onderwijs, wetshandhaving, waaronder douane, sociale zaken, justitie en binnenlandse zaken en de regels voor legale markten teneinde het aanbod van, de handel in en de vraag naar drugs alsook het effect daarvan op druggebruikers en de samenleving in het algemeen zo veel mogelijk terug te dringen, alsmede tot een effectievere preventie te komen van het onrechtmatig gebruik van chemische precursoren voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen.
2. De partijen bereiken overeenstemming over de wijze van samenwerking om deze doelstellingen te verwezenlijken. De activiteiten worden gebaseerd op onderling overeengekomen beginselen, overeenkomstig de desbetreffende internationale verdragen, de Politieke Verklaring en de Speciale Verklaring inzake richtsnoeren om de vraag naar drugs te verminderen, goedgekeurd door de twintigste speciale zitting inzake drugs van 1998 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.
3. De samenwerking tussen de partijen kan de uitwisseling van ideeën omvatten over wettelijke kaders en goede praktijken, alsmede technische en administratieve bijstand op de volgende terreinen: preventie en behandeling van drugsgebruik op allerlei verschillende manier, waaronder beperking van de schade als gevolg van drugsgebruik; centra voor voorlichting en toezicht; opleiding van personeel; onderzoek in verband met drugs; samenwerking tussen politie en justitie en het voorkomen van het onrechtmatig gebruik van chemische precursoren voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen of psychotrope stoffen. De partijen kunnen overeenkomen de samenwerking tot andere terreinen uit te breiden.

4. De partijen kunnen samenwerken ter bevordering van beleidslijnen voor duurzame alternatieve ontwikkeling, gericht op een zo groot mogelijke beperking van de teelt van illegale drugs, met name cannabis.

ARTIKEL 37

Samenwerking ter bestrijding van het witwassen van geld

1. De partijen zijn het erover eens dat moet worden geprobeerd te voorkomen dat hun financiële systeem wordt gebruikt voor het witwassen van de inkomsten van criminele activiteiten zoals drugshandel en corruptie.
2. De partijen komen overeen samen te werken op het gebied van technische en administratieve bijstand gericht op de ontwikkeling en implementatie van regelgeving en het goed functioneren van mechanismen ter bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme, waaronder de inbeslagname van uit misdaden verkregen bezittingen of gelden.
3. Door de samenwerking moet het mogelijk worden relevante informatie uit te wisselen in het kader van de respectieve wetgevingen en passende normen vast te stellen voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, die vergelijkbaar zijn met die van de Gemeenschap en de internationale instanties op dit gebied, zoals de Financial Action Task Force (FATF).

ARTIKEL 38

Maatschappelijk middenveld

1. De partijen erkennen de rol en mogelijke bijdrage van organisaties uit het maatschappelijk middenveld, met name de wetenschap, aan de dialoog en het samenwerkingsproces uit hoofde van deze overeenkomst en komen overeen een effectieve dialoog met maatschappelijke organisaties en hun actieve deelname te stimuleren.
2. Overeenkomstig de democratische beginselen en de wet- en regelgeving van elke partij kunnen maatschappelijke organisaties:
 - a) deelnemen aan het besluitvormingsproces op nationaal niveau;
 - b) over ontwikkelings- en samenwerkingsstrategieën en sectoraal beleid worden ingelicht en aan overleg daarover deelnemen, met name op terreinen die hen betreffen, met inbegrip van alle fasen van het ontwikkelingsproces;
 - c) ter ondersteuning van hun activiteiten toegewezen financiële middelen transparant beheren;
 - d) deelnemen aan de uitvoering van samenwerkingsprogramma's, onder meer met betrekking tot capaciteitsopbouw, op gebieden die hen betreffen.

ARTIKEL 39

Samenwerking inzake de modernisering van de overheid en het openbaar bestuur

Op basis van een in overleg uitgevoerde specifieke analyse van de behoeften komen de partijen overeen samen te werken aan de modernisering van hun openbaar bestuur, onder meer op de volgende terreinen:

- a) verbetering van de organisatorische doelmatigheid;
- b) verbetering van de effectiviteit van de dienstverlening door de instellingen;
- c) verzekering van transparant beheer van de overheidsfinanciën en verantwoording;
- d) verbetering van het juridische en institutionele kader;
- e) opbouw van het vermogen om beleid te ontwikkelen en uit te voeren (openbare dienstverlening, opstelling en uitvoering van de begroting, corruptiebestrijding);
- f) versterking van het justitiële apparaat;
- g) verbetering van de mechanismen en instanties voor wetshandhaving.

ARTIKEL 40

Vormen van samenwerking

1. De partijen komen overeen de nodige middelen, waaronder financiële middelen, vrij te maken om de samenwerkingsdoelstellingen in deze overeenkomst te realiseren, voor zover hun respectieve middelen en regelgeving hiertoe de mogelijkheid bieden.
2. De partijen moedigen de Europese Investeringsbank aan haar activiteiten in Indonesië voort te zetten, overeenkomstig haar procedures en financieringscriteria en de Indonesische wet- en regelgeving.

TITEL VI

INSTITUTIONEEL KADER

ARTIKEL 41

Gemengde commissie

1. De partijen komen overeen een gemengde commissie op te richten, die bestaat uit vertegenwoordigers van beide partijen op het hoogst mogelijke niveau, met de volgende taken:
 - a) zorgen voor de goede werking en uitvoering van deze overeenkomst;

- b) prioriteiten vaststellen met betrekking tot de doelstellingen van deze overeenkomst;
- c) geschillen oplossen die zich voordoen met betrekking tot de toepassing of de interpretatie van de overeenkomst;
- d) aanbevelingen doen aan de partijen met betrekking tot de bevordering van de doelstellingen van de overeenkomst en indien nodig voor het oplossen van geschillen die zich voordoen met betrekking tot de toepassing of de interpretatie van de overeenkomst;

2. De gemengde commissie komt normaal gesproken ten minste eenmaal per twee jaar bijeen, afwisselend in Indonesië en in Brussel, op een datum die in onderling overleg wordt vastgesteld. De partijen kunnen tevens besluiten tot buitengewone bijeenkomsten van de gemengde commissie. De gemengde commissie wordt beurtelings door een van beide partijen voorgezeten. De agenda van de vergaderingen van de gemengde commissie wordt door de partijen in onderling overleg vastgesteld.

3. De gemengde commissie kan gespecialiseerde werkgroepen instellen die haar bij de uitvoering van haar taken ondersteunen. Deze werkgroepen brengen op elke vergadering van de gemengde commissie gedetailleerd verslag uit over hun vergaderingen.
4. De partijen komen overeen de gemengde commissie ook op te dragen toe te zien op de goede werking van alle tussen hen gesloten of nog te sluiten sectorale overeenkomsten of protocollen.
5. De gemengde commissie stelt haar eigen reglement van orde vast voor de toepassing van de overeenkomst.

TITEL VII

SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 42

Aanpassingsclausule

1. De partijen kunnen de overeenkomst met wederzijdse goedkeuring wijzigen, herzien of uitbreiden, met het oog op intensivering van het samenwerkingsniveau, onder andere door deze aan te vullen met overeenkomsten of protocollen voor specifieke sectoren en activiteiten.
2. Wat de toepassing van deze overeenkomst betreft, kan elke partij voorstellen formuleren met het oog op de uitbreiding van de wederzijdse samenwerking, rekening houdend met de bij de uitvoering van de overeenkomst opgedane ervaring.

ARTIKEL 43

Andere overeenkomsten

1. Onverminderd de desbetreffende bepalingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, doet deze overeenkomst of in het kader daarvan te ondernemen actie op generlei wijze afbreuk aan de bevoegdheden van de lidstaten om bilaterale samenwerkingsbanden met Indonesië aan te knopen of, indien wenselijk, nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met Indonesië te sluiten.
2. Deze overeenkomst doet geen afbreuk aan de toepassing of de uitvoering van verbintenissen die Indonesië en de Gemeenschap zijn aangegaan in betrekkingen met derde partijen.

ARTIKEL 44

Geschillenbeslechting

1. Elke partij kan een geschil dat verband houdt met de toepassing of de interpretatie van deze overeenkomst aan de gemengde commissie voorleggen.
2. De gemengde commissie behandelt het geschil overeenkomstig artikel 41, lid 1, onder c) en d).
3. Indien een partij meent dat de andere partij een van haar verplichtingen krachtens de overeenkomst niet is nagekomen, kan zij passende maatregelen treffen. Behalve in bijzondere spoedeisende gevallen dient hij, alvorens zulks te doen, aan de gemengde commissie alle ter zake doende informatie te verstrekken die nodig is voor een grondige bestudering van de situatie met het oog op het vinden van een voor beide partijen aanvaardbare oplossing.

4. Voor de juiste interpretatie en praktische toepassing van deze overeenkomst komen de partijen overeen dat de in lid 3 genoemde term "bijzondere spoedeisende gevallen" een inbreuk ten gronde op de overeenkomst door een van de partijen betekent. Een inbreuk ten gronde houdt in:

- i) afwijzing van de overeenkomst die niet strookt met de algemene regels van het internationaal recht, of
- ii) schending van een essentieel element van de overeenkomst als vermeld in artikel 1, lid 1, artikel 3, lid 2, en artikel 35.

5. Hierbij moeten in eerste instantie maatregelen worden gekozen die de goede werking van de overeenkomst het minst verstoren. De andere partij zal onmiddellijk op de hoogte gebracht worden van deze maatregelen; op verzoek van de andere partij wordt daaromtrent overleg gepleegd in de gemengde commissie.

ARTIKEL 45

Faciliteiten

Om de samenwerking in het kader van deze overeenkomst te vergemakkelijken komen de partijen overeen de bevoegde deskundigen en ambtenaren die betrokken zijn bij de uitvoering van de samenwerking de nodige faciliteiten te verlenen voor de uitoefening van hun taak, overeenkomstig hun respectieve interne regels en voorschriften.

ARTIKEL 46

Territoriale toepassing

Deze overeenkomst is van toepassing op het grondgebied waar het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap van toepassing is, op de in dat Verdrag neergelegde voorwaarden, enerzijds, en het grondgebied van Indonesië, anderzijds.

ARTIKEL 47

Definitie van de partijen

Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt met de term "partijen" bedoeld de Gemeenschap, of de lidstaten, of de Gemeenschap en haar lidstaten, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds.

ARTIKEL 48

Inwerkingtreding en looptijd

1. Deze overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op de datum waarop de laatste partij de andere partij in kennis heeft gesteld van de voltooiing van de daartoe vereiste juridische procedures.

2. De overeenkomst is geldig voor een periode van vijf jaar. Zij zal automatisch met tijdvakken van een jaar worden verlengd, tenzij een van de partijen de andere partij, zes maanden voor het verstrijken van een tijdvak van een jaar, schriftelijk op de hoogte stelt van haar voornemen deze overeenkomst niet te verlengen.
3. Deze overeenkomst kan met onderlinge instemming tussen de partijen worden gewijzigd. De wijzigingen worden pas effectief nadat de partijen elkaar ervan in kennis hebben gesteld dat alle noodzakelijke formaliteiten vervuld zijn.
4. Deze overeenkomst kan door een partij worden beëindigd door middel van een schriftelijke kennisgeving van opzegging aan de andere partij. De beëindiging gaat in zes maanden na ontvangst van de kennisgeving door de andere partij.

ARTIKEL 49

Kennisgeving

De kennisgevingen worden respectievelijk aan de secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie en het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Republiek Indonesië gericht.

ARTIKEL 50

Authentieke teksten

Deze overeenkomst wordt opgesteld in de Bulgaarse, de Deense, de Duitse, de Engelse, de Estse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Hongaarse, de Italiaanse, de Letse, de Litouwse, de Maltese, de Nederlandse, de Poolse, de Portugese, de Roemeense, de Sloveense, de Slowaakse, de Spaanse, de Tsjechische, de Zweedse en de Indonesische taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

Съставено в два екземпляра в Джакарта на девети ноември две хиляди и девета година.

Hecho por duplicado en Yakarta el día nueve de noviembre del año dos mil nueve.

V Jakartě dne devátého listopadu roku dva tisíce devět ve dvou vyhotoveních.

Udfærdiget i Jakarta, den niende november totusinde og ni.

Geschehen zu Jakarta am neunten November zweitausendneun in zwei Urschriften.

Sölmitud kahes eksemplaris üheksandal novembril kahe tuhande üheksandal aastal Jakartas.

Υπεγράφη στη Τζακάρτα σε δύο αντίτυπα την ενάτη ημέρα του Νοεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες εννέα.

Done in duplicate at Jakarta on this ninth day of November in the year two thousand and nine.

Fait en double exemplaire à Djakarta, le neuf novembre de l'année deux mille neuf.

Fatto in duplice copia a Giacarta il nono giorno di novembre dell'anno duemilanove.

Done in duplicate at Jakarta on this ninth day of November in the year two thousand and nine

Priimta diviem egzemplioriais Džakartoje, du tūkstančiai devintų metų lapkričio devintą dieną.

Készült két eredeti példányban Jakartában, kétezerkilenc november kilencedikén.

Magħmul f'żewġ originali f'Ġakarta f'dan id-disa' jum ta' Novembru tas-sena elfejn u disgħa

Gedaan in tweevoud te Jakarta op negen november tweeduizend negen.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Dżakarcie dnia dziewiątego listopada roku dwa tysiące dziewiątego.

Feito em dois exemplares, em Jacarta, aos nove dias do mês de Novembro do ano de dois mil e nove.

Încheiat în două exemplare la Jakarta în data de astăzi, nouă noiembrie două mii nouă.

V Jakarte deviateho novembra dvetisícdeväť v dvoch pôvodných vyhotoveniach.

V Džakarti, dne devetega novembra leta dva tisoč devet, sestavljeno v dveh izvodih.

Tehty kahtena kappaleena Jakartassa yhdeksäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayhdeksän.

Utfärdat i två exemplar i Jakarta den nionde november år tjugohundranio.

Dibuat dalam rangkap ganda di Jakarta pada tanggal sembilan November tahun dua ribu sembilan.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

Für die Bundesrepublik Deutschland

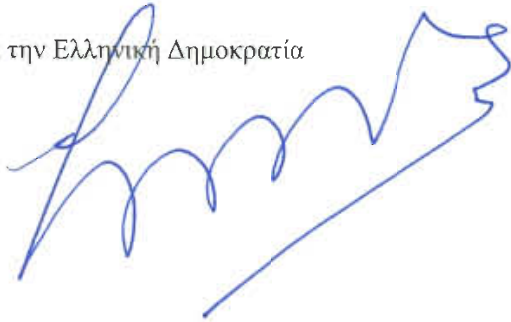
Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

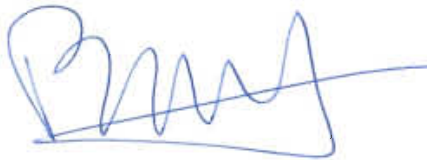
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

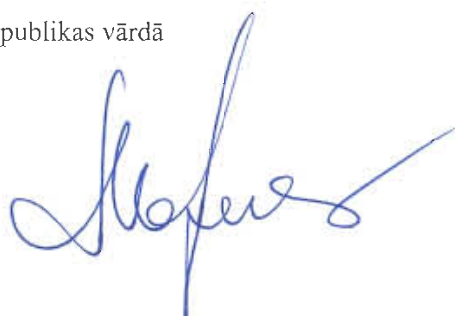
Per la Repubblica italiana

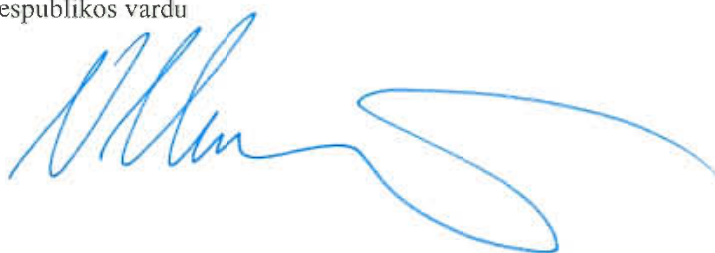
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

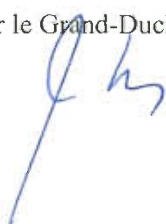
Latvijas Republikas vārdā

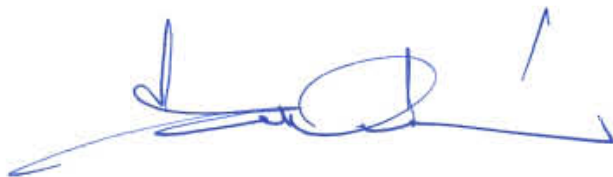
Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A Magyar Köztársaság részéről

Għal Malta

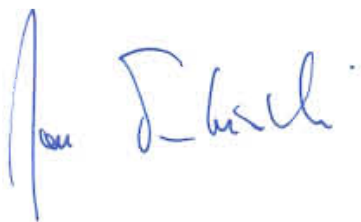
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tomas Kováčik'.

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Matti Juhani'.

För Konungariket Sverige

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. M. M.'.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Dain Kibickis'.

Za Европейската общност
Por la Comunidad Europea
Za Evropské společenství
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Euroopa Ühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Eiropas Kopienas vārdā
Europos bendrijos vardu
az Európai Közösség részéről
Għall-Komunità Ewropea
Voor de Europese Gemeenschap
W imieniu Wspólnoty Europejskiej
Pela Comunidade Europeia
Pentru Comunitatea Europeană
Za Európske spoločenstvo
za Evropsko skupnost
Euroopan yhteisön puolesta
För Europeiska gemenskapen

Karl Horváth

Untuk Pemerintah Republik Indonesia

SLOTAKTE

De gevolmachtigden van

DE EUROPESE GEMEENSCHAP, hierna "de Gemeenschap" genoemd,

en

HET KONINKRIJK BELGIË,

DE REPUBLIEK BULGARIJE,

DE TSJECHISCHE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK DENEMARKEN,

DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND,

DE REPUBLIEK ESTLAND,

IERLAND,

DE HELLEENSE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK SPANJE,

DE FRANSE REPUBLIEK,

DE ITALIAANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK CYPRUS,

DE REPUBLIEK LETLAND,

DE REPUBLIEK LITOUWEN,

HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,

DE REPUBLIEK HONGARIJE,

MALTA,

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN,

DE REPUBLIEK OOSTENRIJK,

DE REPUBLIEK POLEN,

DE PORTUGESE REPUBLIEK,

ROEMENIË,

DE REPUBLIEK SLOVENIË,

DE SLOWAAKSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK FINLAND,

HET KONINKRIJK ZWEDEN,

HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIË EN NOORD-IERLAND,

Verdragsluitende partijen bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en het Verdrag betreffende de Europese Unie, hierna "de lidstaten" genoemd,

enerzijds, en

DE REPUBLIEK INDONESIË,

anderzijds,

Op 9 november 2009 te Jakarta bijeen bijeen voor de ondertekening van de kaderovereenkomst inzake een breed partnerschap en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Indonesië, anderzijds, hebben deze overeenkomst goedgekeurd.

De gevolmachtigden van de lidstaten en van de Republiek Indonesië nemen kennis van de volgende eenzijdige verklaring van de Europese Gemeenschap:

"De bepalingen van de overeenkomst die binnen de toepassingssfeer van deel III, titel IV, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vallen, binden het Verenigd Koninkrijk en Ierland als afzonderlijke overeenkomstsluitende partijen, en niet als deel van de Europese Gemeenschap, totdat het Verenigd Koninkrijk of Ierland (naar gelang van het geval) de Republiek Indonesië ervan in kennis stelt dat het Verenigd Koninkrijk of Ierland is gebonden als deel van de Europese Gemeenschap overeenkomstig het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland dat aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap is gehecht. Hetzelfde geldt voor Denemarken, overeenkomstig het Protocol betreffende de positie van Denemarken dat aan die Verdragen is gehecht."

Съставено в два екземпляра в Джакарта на девети ноември две хиляди и девета година.

Hecho por duplicado en Yakarta el día nueve de noviembre del año dos mil nueve.

V Jakartě dne devátého listopadu roku dva tisíce devět ve dvou vyhotoveních.

Udfærdiget i Jakarta, den niende november totusinde og ni.

Geschehen zu Jakarta am neunten November zweitausendneun in zwei Urschriften.

Sölmitud kahes eksemplaris üheksandal novembril kahe tuhande üheksandal aastal Jakartas.

Υπεγράφη στη Τζακάρτα σε δύο αντίτυπα την ενάτη ημέρα του Νοεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες εννέα.

Done in duplicate at Jakarta on this ninth day of November in the year two thousand and nine.

Fait en double exemplaire à Djakarta, le neuf novembre de l'année deux mille neuf.

Fatto in duplice copia a Giacarta il nono giorno di novembre dell'anno duemilanove.

Done in duplicate at Jakarta on this ninth day of November in the year two thousand and nine

Priimta diviem egzemplioriais Džakartoje, du tūkstančiai devintų metų lapkričio devintą dieną.

Készült két eredeti példányban Jakartában, kétezerkilenc november kilencedikén.

Magħmul f'żewġ originali f'Ġakarta f'dan id-disa' jum ta' Novembru tas-sena elfejn u disgħa

Gedaan in tweevoud te Jakarta op negen november tweeduizend negen.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Dżakarcie dnia dziewiątego listopada roku dwa tysiące dziewiątego.

Feito em dois exemplares, em Jacarta, aos nove dias do mês de Novembro do ano de dois mil e nove.

Încheiat în două exemplare la Jakarta în data de astăzi, nouă noiembrie două mii nouă.

V Jakarte deviateho novembra dvetisícdeväť v dvoch pôvodných vyhotoveniach.

V Džakarti, dne devetega novembra leta dva tisoč devet, sestavljeno v dveh izvodih.

Tehty kahtena kappaleena Jakartassa yhdeksäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayhdeksän.

Utfärdat i två exemplar i Jakarta den nionde november år tjugohundranio.

Dibuat dalam rangkap ganda di Jakarta pada tanggal sembilan November tahun dua ribu sembilan.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Th. Thille'.

Für die Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank-Walter Steinmeier'.

Eesti Vabariigi nimel

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jaan'.

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Rory McAtamney'.

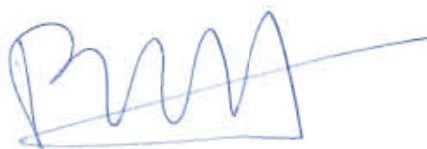
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Per la Repubblica italiana

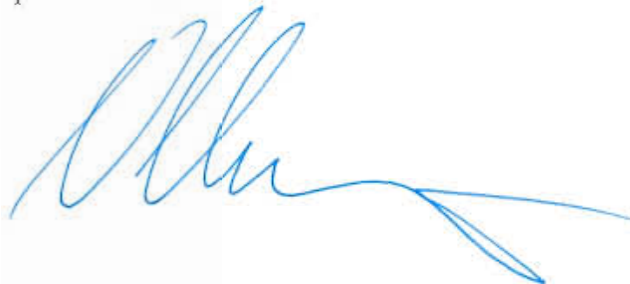
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā

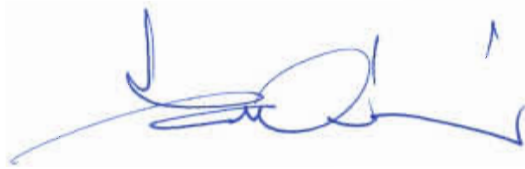
Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

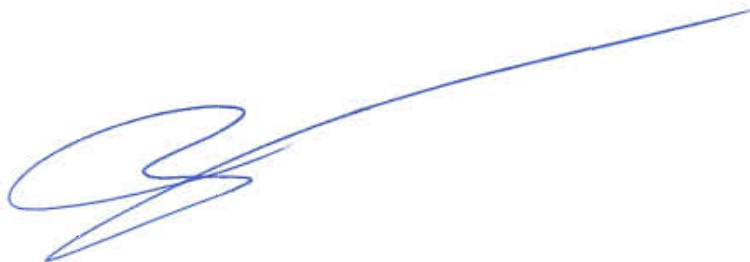
A Magyar Köztársaság részéről

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke.

Għal Malta

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gemma Borg'.

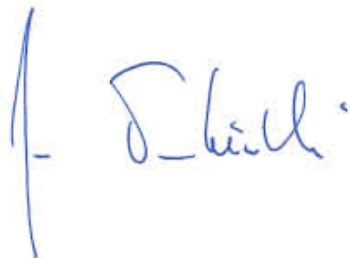
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'G' followed by a long horizontal stroke.

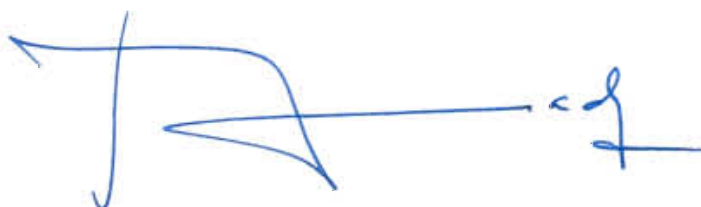
Für die Republik Österreich

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'W' followed by a long horizontal stroke.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Za Европейската общност
Por la Comunidad Europea
Za Evropské společenství
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Euroopa Ühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Eiropas Kopienas vārdā
Europos bendrijos vardu
az Európai Közösség részéről
Għall-Komunità Ewropea
Voor de Europese Gemeenschap
W imieniu Wspólnoty Europejskiej
Pela Comunidade Europeia
Pentru Comunitatea Europeană
Za Európske spoločenstvo
za Evropsko skupnost
Euroopan yhteisön puolesta
För Europeiska gemenskapen

Karl Krause

Untuk Pemerintah Republik Indonesia

Предходният текст е заверено копие на оригинала, депозиран в архивите на Генералния секретариат на Съвета в Брюксел.
 El texto que precede es copia certificada conforme del original depositado en los archivos de la Secretaría General del Consejo en Bruselas.
 Předchozí text je ověřeným opisem originálu uloženého v archivu Generálního sekretariátu Rady v Bruselu.
 Foranstående tekst er en bekræftet genpart af originaldokumentet deponeret i Rådets Generalsekretariats arkiver i Bruxelles.
 Der vorstehende Text ist eine beglaubigte Abschrift des Originals, das im Archiv des Generalsekretariats des Rates in Brüssel hinterlegt ist.
 Eelnev tekst on tõestatud koopia originaalist, mis on antud hoiule nõukogu peasekretariaadi arhiivi Brüsselis.
 Το ανωτέρω κείμενο είναι ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου που είναι κατατεθειμένο στο αρχείο της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες.
 The preceding text is a certified true copy of the original deposited in the archives of the General Secretariat of the Council in Brussels.
 Le texte qui précède est une copie certifiée conforme à l'original déposé dans les archives du Secrétariat Général du Conseil à Bruxelles.
 Il testo che precede è copia eertificata conforme all'originale depositato negli archivi del Segretariato generale del Consiglio a Bruxelles.
 Šis teksts ir apliecināta kopija, kas atbilst oriģinālam, kurš deponēts Padomes Ģenerālsekretariāta arhīvā Briselē.
 Pirmiau pateiktas tekstas yra Tarybos generalinio sekretoriato archyvuose Briuselyje deponuoto originalo patvirtinta kopija.
 A fenti szöveg a Tanács Főtitkárságának brüsszeli irattárában letétbe helyezett credeti példány hiteles másolata.
 It-test precedenti huwa kopja cċertifikata vera ta' l-original ddepożitat fl-arkivji tas-Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill fi Brussel.
 De voorgaande tekst is het voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van het origineel, nedergelegd in de archieven van het Secretariaat-Generaal van de Raad te Brussel.
 Powyższy tekst jest kopią poświadczoną za zgodność z oryginałem złożonym w archiwum Sekretariatu Generalnego Rady w Brukseli.
 O texto que precede é uma cópia autenticada do original depositado nos arquivos do Secretariado-Geral do Conselho em Bruxelas.
 Textul anterior constituie o copie eertificată pentru conformitate a originalului depus în arhivele Seeretariatului General al Consiliului la Bruxelles.
 Predchádzajúci text je overenou kópiou originálu, ktorý je uložený v archívoch Generálneho sekretariátu Rady v Bruseli.
 Zgornje besedilo je overjena verodostojna kopija izvirnika, ki je deponiran v arhivu Generalnega sekretariata Sveta v Bruslju.
 Edellä oleva teksti on oikeaksi todistettu jäljennös Brysselissä ollevan neuvoston pääsihteeristön arkistoon talletetusta alkuperäisestä tekstistä.
 Ovanstående text är en bestyrkt avskrift av det original som deponerats i rådets generalsekretariats arkiv i Bryssel.

Брюксел,
 Bruselas,
 Brusel,
 Bruxelles, den
 Brüssel, den
 Brüssel,
 Βρυξέλλες,
 Brussels,
 Bruxelles, le
 Bruxelles, addi',
 Brisele,
 Briuselis,
 Brüsszel,
 Brussel, il
 Brussel,
 Bruksela, dnia
 Bruxelas, em
 Bruxelles,
 Brusel
 Bruselj,
 Bryssel,
 Bryssel den

20.11-2009

За Генералния секретар/Висш представител на Съвета на Европейския съюз
 Por el Secretario General/Alto Representante del Consejo de la Union Europea
 Za generálního tajemníka/vysokého představitele Rady Evropské unie
 For Generalsekretæren/højststående repræsentant for Rådet for Den Europæiske Union
 Für den Generalsekretär/Hohen Vertreter des Rates der Europäischen Union
 Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri/kõrge esindaja nimel
 Για το Γενικό Γραμματέα/Ύπατο Εκπρόσωπο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 For the Secretary-General/High Representative of the Council of the European Union
 Pour le Secrétaire général/Haut représentant du Conseil de l'Union européenne
 Per il Segretario Generale/Alto Rappresentante del Consiglio dell'Unione europea
 Eiropas Savienības Ģenerālsekretāra/Augstā pārstāvja vārdā
 Europsos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriaus/vyriausiojo įgaliotinio vardu
 Az Európai Unió Tanácsának főtitkára/főképviseelője részéről
 Għas-Segretarju Ġenerali/Rappreżentant Għoli tal-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea
 Voor de Secretaris-Generaal/Hoge Vertegenwoordiger van de Raad van de Europese Unie
 W imieniu Sekretarza Generalnego/Wysokiego Przedstawiciela Rady Unii Europejskiej
 Pelo Secretário-Geral/Alto Representante do Conselho da União Europeia
 Pentru Secretarul General/Înaltul Reprezentant al Consiliului Uniunii Europene
 Za generálneho tajomníka/vysokého splnomocnenca Rady Európskej únie
 Za generalnega sekretarja/visokega predstavnika Sveta Evropske unije
 Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin/korkean edustajan puolesta
 På generalsekreteraren/høge representantens för Europeiska unionens råd vägnar

R. Cooper

R. COOPER
 Directeur Général